

برجام منافع فراوان برای ما دارد

صفحه ۲

مسئولان باید به خاطر آلودگی هوا

به مردم پاسخ دهند

 اقتصادي
  نظريات الطبيعة
  نظريات التكنولوجيا

دکتر محمد رضا مهدیزاده
صفحه ۶

صفحه ۵

۲

شرکت تولید نیروی برق بندرعباس

۱- مهلت ارسال پیشنهاد: ۱۳۹۸/۱۰/۱۷ ساعت ۹ صبح
۲- زمان بازگشایی پاکت ها: ۱۳۹۸/۱۰/۱۷ ساعت ۱۰ صبح
۳- مدت زمان اجرای کار: ۶ ماه شمسی

۴- مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار چهار صد و هفتاد و هفت میلیون و معتبر بانکی یا فیش و اریزی به نفع کارفرما در روز برگزاری مناقصه تسلیم فرمت مندرج در پیوست اسناد مناقصه باشد، بدیهی است در صورت عدم ا

۵- دستگاه نظارت دفتر فنی تولید می باشد و شرکت های متقاضی می

۷- آگهی ما در سایتهای پایگاه ملی مناقصات www.iets.mporg.ir، معاملات شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی به آدرس phir

عمومی دوماړه ای شماره ۹۸/م/۱۶

© 2006 The Authors
Journal compilation © 2006 Blackwell Publishing Ltd

به‌هزار ریال (۴۷۷,۵۰۰,۰۰۰) ریال می‌باشد که باید به‌صورت ضمانتنامه (فرمت ضمانتنامه شرکت در فرآیند ارجاع کار می‌بایست عیناً مطابق با) از فرمت مذکور منقشه‌گزار ادامه فرایند منقشه حذف می‌گردد.) در خصوص سؤالات خود با داخلی ۸۳۳ آقای مهندس حاجب زاده و ۸۲۴

مدار کات الکترونیکی www.setadiran.ir دولت و پایگاه اطلاع رسانی
www.tend قابل مشاهده می باشد.

آگهی حق تقدم شرکت صندوق حمایت از توسعه
بخش کشاورزی استان اردبیل (سهامی خاص)
ثبت شده به شماره ۶۵۹۷ شناسه ۱۰۲۴۰۰۹۵۸۳۳

هیئت مدیره شرکت

- * فروشگاه شماره (۱): تهران خیابان انقلاب اسلامی،
- * نمایندگی‌های روزنامه اطلاعات در سراسر کشور، تا
- * برای خرید پستی در سراسر کشور با تلفن ۹۳۳۰۶

فراخوان عمومی شناسایی و ارزیابی کیفی
مشاوران شماره ۹۸/۰۲-۱۷-۱
نیمه دوم

روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق استان البرز

نیروهای عراقی در مبارزه با تروریسم

صفحه ۱۲

از بین برود

صفحات ۴۰۲

* علی ربیعی: آمریکا با جایگزین کردن تحریم به جای جنگ، مردم را هدف قرار داده است
* بهیچ عنوان بحث استعفای رئیس‌جمهوری مطرح نیست
* در صورت عملی کردن تهدیدها آمریکایی‌ها بداندند پاسخ‌گو نبوده‌ای دریافت خواهند کرد
* کارشناسان مالی و بانکی معتقدند با رفتن ایران به فهرست سیاه FATF، هر ایرانی با مشکل روبرو می‌شود

روز

صفحه ۸

صفحه ۷

صفحه ۶

صفحه ۵

محی‌خوش در حرکت تجرین

ایران‌آهن تهرانه

دیپلماسی به جای تهدید!

در آستانه سفر رئیس‌جمهوری به ژاپن که با دعوت رسمی نخست‌وزیر آن «آبه» انجام می‌پذیرد، همچنین دیدار و ملاقات رئیس‌جمهور در سفر مازی با «اماتسوی‌مسجد» که دیروز ضمن استقبال از سفر روحانی به کشورش گفت: «تحریم‌های اقتصادی ترامپ و ادامه سیاست‌های فشار حداکثری او علیه ایران غیرقانونی و مغایر با منشور سازمان ملل است؛» وزیر خزانه‌داری آمریکا «مونچیز» در مصاحبه خبری اظهار کرد: «... اگر ایران شروط لازم را بپذیرد تمامی تحریم‌ها را بر می‌داریم.» هم‌زمان «ایوان هوک»، رئیس گروه اقدام علیه ایران در وزارت خارجه آمریکا نیز گفته است: «اگر ایران برخی از فعالیت‌های خود را متوقف کند، ما (آمریکا) آماده رفع تحریم‌ها و از سرگیری روابط دیپلماتیک با این کشور خواهیم بود. تحریم ایران به‌منظور مجازات این کشور نیست، بلکه برای تضمین امنیت ملی ما است.»

از سوی دیگر، چند خبرنگار و روزنامه نگار آمریکایی از پیش‌نویس توافق ایران و آمریکا خبر داده‌اند که به بند اصلی آن، یکی ایران می‌پذیرد که تا ده سال آینده بدنبال سلاح هسته‌ای نخواهد بود و دومی، آمریکا ضمن لغو همه تحریم‌ها علیه ایران، انجام روابط دو جانبه رسمی با ایران را خواهان است. بر این خبرها، تونیتر ترامپ بعد از دیدن ادای خود نزدانی آمریکایی ایرانی را ازفرونده کرد و در آن خطاب به دولت‌مداران ایران نوشت:است «بیشینه معامله با من چقدر آسان است»، این خبرها به‌ویژه اظهارنظر جدید و هماهنگ دو چهره کلیدی از هم‌راهان ترامپ، «مونشین» وزیر خزانه‌داری ترامپ که گفته می‌شود در دوره ریاست‌جمهوری او مواضع سیاست خارجی آمریکا در دستگاه خزانه‌داری آمریکا شکل می‌گیرد، همچنین «هوک» که رفق هم همواره مواضع بسیار تندیه علیه ایران می‌ی گرفته و اکنون از این همه تحریم‌ها و فراتر از آن از باز شدن مسیر «دیپلماسی» به جای «تهدید» سخن می‌گوید؛ا تعجب بسیاری از تحلیلگران خبری سیاسی به ما هم رها شده‌است. اگر چه بعضی از نویسندگان سیاسی در آستانه سفر رئیس‌جمهوری به ژاپن و احتمال انجام دیدار دوباره «آبه» که گفته است «از هیچ تلاشی برای انجام آن فروگذار نخواهد کرد و این ماینجیگرگی را در راستای صلح در حوزه خاورمیانه و خلیج فارس می‌داند، بیشتر یک جنگ روانی و تبلیغاتی از سوی ارگان‌های هواپیکانه‌ها است، تا به اصطلاح، توپ را به زمین ایران بیندازند.

از سوی دیگر برخی نوشته‌اند که اعلام این مواضع نشان دادن چراغ سبزی به «آبه» و ژاپن است تا ماینجیگرگی خود را جدی بگیرد؛ به‌ویژه که روحانی گفته است: «... در صورت لغو کامل تحریم‌ها، منبعی برای گفتگو و مذاکره با سران کشورهای ۵+۱ آن‌چشمه آمریکا ندارد. این حداقل را همه کسانی که در حوزه خبری-سیاسی قلم می‌زنند، اظهار کرده‌اند که فضای تقابل و تهدید دو طرف آمریکا و ایران تخفیف پیدا کرده است.

در علوم سیاسی و روابط بین الملل، دو واژگان «دیپلماسی» و «تهدید» شطر عریض شده‌اند است که از مشخصات بارز آن این است که «دیپلماسی» میدان بازی و گستره‌اش است، اما «تهدید» کشت و واکنش‌های محدود و محدودیت آن‌هم در دوره‌ها خاص است، اولی، «دیپلماسی» مسیر توافق طریقی را طی می‌کند تا هر مرحله به هر مرحله به انجام معین و روشنی‌تسفت پیدا کند. در حالیکه «تهدید» مسیر بسته‌ای است که همواره به «بحران‌ها» گوناگون موجه است تا مگر به «جنگ» یا نابودی یکطرف یا هر دو طرف برسد. کارنامه سیاسی ترامپ در سه سال گذشته از دوران چهار ساله ریاست جمهوری‌اش، برسیاست تهدید استوار بوده است تا مگر به فروپاشی ایران منجر شود.

اگر چه خسارت‌های سیاست‌های تهدیدی ترامپ، مشکلات گوناگونی برای ایران بوجود آورده‌اند، اما امروز همه، حتی ترامپ در پیافته‌اند که این سیاست منجر به فروپاشی نخواهد شد، درحالی‌که ایران سیاست‌های تهدید او، بسیاری از کشورهای دیگر را دچار مشکل کرده است و چرخه روابط بین‌الملل معقول را بهم ریخته‌است. اکنون هر دوطرف پر شکست در ادامه سیاست تهدید می‌تأکید می‌کنند.

پرشش و پاسخ امروز بسیاری از سیاستمداران و تحلیلگران سیاسی از دو محور می‌چرخد: گروهی بر این باورند، اگر چه اظهارات مقامات آمریکایی نثر ترم شده است، اما خواست‌های ایران در ادامه سیاست‌های علیه جمهوری اسلامی ایران براساس شعار «فشار حداکثری» تغییر نکرده است و فقط نوع بیان آن متفاوت شد است.

گروهی دیگر با نقد شطر کنونی ترامپ در سال انتخابات ریاست جمهوری در آمریکا و رد سیاست‌های او در داخل و خارج آمریکا حتی از سوی دشمنان همراه آن، همچنین تحوّل که در حوزه ظرف فارس و در سراسر خاورمیانه سر پا آورده است، می‌گویند ترامپ به جای اعلام سیاست تهدید، سمت و سوی انتخاب دیپلماسی برای عبور از تهدید به دیپلماسی و گفتگو را انتخاب کرده است. شاید سفر روحانی به ژاپن و مازی، دومرانی ادامه تهدید یا بازگشت به دیپلماسی را آشکار تر کند.

رئیس سازمان حفیقتی سیاسی وزارت دفاع :

افزایش توانمندی نظام، ما را در برابر هر تهدیدی حفظ می‌کند

هفتمین جشنواره مالک کشتن سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع با حضور امیرسرتپ حاتم‌ی وزیر دفاع، حجت‌الاسلام والمسلمین آقاچایبوزر آقاچایبوزر رئیس عقیدتی سیاسی وزارت دفاع، سردارسرتپ یاسمار تشکری دبیر اشراف فرماندهی معظم کل قواو سردار سه‌دهی رئیس دفتر ارتباطات نیروهای مسلح، در سالن شهدای ملاقات صیابع دفاع برگزار شد.

رئیس سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع در این مراسم گفت: سازمان عقیدتی سیاسی در نیروهای مسلح به عنوان بازوی معنوی اقتدار نیروهای اسلام در حوزه نشر و گسترش فرهنگ ملی و روحشکری های سیاسی، نظارت بر رعایت موازین شرعی در تمامی فرایندها، قوانین و دست‌و‌عمل‌های مبتنی بر اسلام نقش خود را ایفا می‌کند.

وی اظهار داشت: بقای این نظام نیازمند قدرتی بوده و هست که بتواند کشور و نظام اسلامی را در برابر هر تهدیدی حفظ کندو آرمان‌های انقلاب را در تراز تمدن نوین اسلامی به سمت تعالی ببرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین آقاچایبوزر ایجاد تشکیلات سیاسی ایدئولوژیک (عقیدتی سیاسی) را یادگار امام راحل خواند و گفت: لازمه نظام اسلامی، داشتن ساختار اسلامی در تمامی ابعاد است و این موضوع در مورد نیروهای مسلح که تأمین‌کننده امنیت و اقتدار و شکوه یک‌ملت هستند از حساسیت بیشتری برخوردار است و بنا بر همین اصل فرمانده معظم کل قوا فرمودند: «من نیروی مسلح متکی به مقام عالی‌رتبه وزارت دفاع نیستم و روحیه جهادی و انقلابی می‌خواهم که بتواند در برابر هر تهدیدی ایستادگی کند.

وی با اشاره به نقش خطیر روحانیت در تعمیق ایمان سیاسی، دینی و معنوی ملت ایران در طول تاریخ بیان کرد: در پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و حضور روحانیون در سازمان‌های عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح، این سازمان‌ها به عنوان بازوی معنوی اقتدار نیروهای مسلح در حوزه نشر و گسترش فرهنگ دینی، روشنگری‌های سیاسی، نظارت بر رعایت موازین شرعی در تمامی فرایندها، قوانین و دست‌و‌عمل‌های مبتنی بر اسلام نقش خود را ایفا کرده است.

رئیس سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع نقش این سازمان را در گزینش کارکنان و مدیران متکبی و ولای‌مرد دانست و گفت: در نیروهای مسلح بهترین افراد با باور و ایمان رساخ گزینش می‌شوند تا با نگاه الهی و تکیه بر طریقت‌های معنوی و درونی بتوانند دست و موانع و مشکلات را بشکنند و مسیر بازدارندگی فعال جمهوری اسلامی را با قدرت لّی‌زال الهی و تدابیر حکیمانه فرمانده معظم کل قوا ادامه دهند.حجت‌الاسلام والمسلمین آقاچایبوزر فعالیت در مجموعه تحت‌فرماندهی مقام معظم‌عالی در اختیار نیروهای مسلح دانست و گفت: نظارت بر مسئولیت‌ها و ساز سازمان تحت امر ولی امر مسلمین بسیار سنگین تر است، چرا که اگر در جایی عملکرد ما مناسبی نباشد، بنشین، این عملکرد، دیوار بسیار بدتری نسبت به سایر دستگاه‌ها خواهد داشت، بنابراین در نیروهای مسلح کوچکترین آسیب هم از منظر ما بزرگ است.

رئیس سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع با اشاره به جامعه بزرگ کشور و خانواده نیروهای مسلح در جامعه اظهار داشت: امروز دشمنان در سرتش فشار اقتصادی به دنبال تغییر باورها، آرمان‌ها اعتقادات، ارزش‌ها و اصول ملت بزرگ ایران اسلامی هستند و برای تحقق این اهداف، دستبندی به اقدام‌ها خود خواندنی است.

در ولایت رومی زمینه ادامه داد: در این هجدهم فرهنگ، معیشتی و سیاسی دشمن، عملکرد مجموعه‌های عقیدتی سیاسی و سایر دستگاه‌های فرهنگی باید نمود عینی و تاثیر گذار را در آحاد جامعه داشته باشد، این نقشه‌ای که هر فردی از همگان سبک زندگی و رفتاری نیروهای مسلح را الگو قرار دهند.

حجت‌الاسلام آقاچایبوزر با بیان این که تعمیق انقلاب در جامعه از طریق بستر سازای فرهنگی، نیازمند همکاری‌های اقتصادی و فرهنگی است مسئول است، لازمه پیاده سازی جامعه ایرانی مبتنی بر فرهنگ و آرمان اسلام، سلامت عدالت اداری، علم طبایع فطریه، دوری مسئولان از اشرافگرزی، شایسته سالاری، اخلاق مداری و بسیاری از ممل‌های دیگر است.

رئیس سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع تصریح کرد: فرمانده معظم کل قوا ارتقای هشیاری، بصیرت دینی و فرهنگی، پرورش خری و اخلاقی و نظارت بر موازین شرعی به‌ویژه سلامت مالی و اقتصادی از مجموعه عقیدتی سیاسی وزارت دفاع تلقی دارند و ما نیز با تمام قوا با همکاری مجموعه وزارت دفاع تمام تلاشمان را برای تحقق این امر فراموش معظم کل قوا نمی‌کنیم.

در پایان این مراسم از نغزات برگزیده جشنواره مالک کشتن درحوزه اشراف فرماندهی معظم کل قوا تقدیر به عمل آمد.

تمامی فعالیت‌های اقتصادی نهادهای حاکمیتی

مشمول مالیات است

یک‌هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان برآورد تمامی فعالیت‌های اقتصادی نهادهای حاکمیتی مشمول پرداخت مالیات بر عملکرد، مالیات پسر ارزش افزوده و مالیات تکلیفی است.
به گزارش مهر به نقل از سازمان برنامه و بودجه، جابوال بودجه دارای مبانی محاسباتی خاص است که به صورت حرفه‌ای تنظیم می‌شود، به همین دلیل برای روشن‌شدن افکار عمومی‌بر چند نکته تأکید می‌شود.

این سازمان متوجّح بر آن است که تمامی فعالیت‌های اقتصادی در نهادهای انقلاب اسلامی‌اعم از بنیاد،ستفعاغان و ستاد اجرایی فرمان ارام (ره) در قالب شرکت‌ها صورت می‌گیرد و این نهادهای مالیات خود را اعم از مالیات بر عملکرد، مالیات بر ارزش افزوده و مالیات تکلیفی پرداخت می‌کنند که این رقم برای بودجه سال ۱۳۹۹ حدود ۱۰۰۰ میلیارد تومان است.

استیضاح وزیر نفت و آموزش و پرورش متنفذ شد

عضو کمیسیون انرژی مجلس گفت: با توجه به رایزنی نمایندگان و فضای کنونی کشور، استیضاح وزیر نفت متنفذ و دستور کار خارج شد.
«جلال میرزایی» در گفتگو با ایرنا با بیان این که استیضاح وزیر نفت از دستور مجلس خارج شده، ادامه داد: پس از نارضایتی ایجاد شده به دنبال اصلاح قیمت بنزین که طبیعی نیست، یوز، برخی نمایندگان به دلیل اینکه مورد مشورت قرار نگرفته بودند، موضوع استیضاح باطرح کرد.درواقع از نمایندگان بحث استیضاح وزیر نفت، تسری استیضاح وزیر کشور و فعده‌ای نیز استیضاح وزیر آموزش و پرورش را در دنبال می‌کردند.سخنگوی کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس هم گفت که با توجه به پس گرفتن تعدادی از امضاهای متقاضیان استیضاح وزیر آموزش و پرورش، این امرحاجت میریزاند در گفتگو با ایسنا، افروز: تعداد متقاضیان استیضاح وزیر آموزش و پرورش به کمتر از ۱۰ نفر رسید لذا این استیضاح از دستور کار خارج شد و ما گزارش آن را به هیات رئیسه خواهیم داد.

علسی ربیعی سخنگوی دولت دیروز در نشست خبری هفتگی خود اظهار داشت: آمریکا در جایگزین کرد تحریم به جای جنگ مردم را هدف قرار داده است. تحریم جایگزینی مردم بران نیست؛ بلکه جنگ بی‌صداست. به گزارش خبرنگار ما وی ادامه داد: آمریکا با فریب افکار عمومی‌خود می‌گوید دنبال جنگ به جای ایران را در صورت عدم توافق نیست. افکار عمومی‌باید بداند تحریم، سلامت، آرامش و رفاه هم‌ایران را تحت تاثیر قرار داده است. مسئولان آمریکا اعتراف کردند که تحریم را همتر از جنگ قرار داده اند.

سخننگوی دولت در ادامه با اشاره به جلسه خبرشورای عالی فضای مجازی، گفت: در این جلسه در باره اینترنت و گترانی‌های مربوط به آن صحبت شده است. همگان با اجماع کامل بر تداوم دسترسی مردم به اینترنت آزاد تأکید کرد. موضوع قطع اینترنت نه تنها مطرح نیست، بلکه گسترش آن هم مورد تأکید قرار گرفته است. به اعتقاد من این جلسه هم به ابهت‌های باشد. در مورد شرایط سیستم‌گذاری آتی را مشخص کرده است. در گسترش اینترنت تلاش کرده و سبب گسترش بازار دیجیتال هم شده است.

ربیعی سپس گفت: آنچه که مطرح است تکمیل زیرساخت‌های شبکه ملی است.
دفاع دولت از عملکرد وزرا
سخنگوی دولت همچنین با اشاره به موضوع استیضاح برخی وزرا گفت: معتقدیم به تعبیر امام خمینی (ره) مجلس در راس امور است. از این دو ستوال او وزرا را حق قانونی مجلس می‌باشد. لازم است که چند نکته را در این ارتباط مطرح کنیم. در موضوع استیضاح دقت شود که منافع ملی حفظ شود. مسئول بحث استیضاح چند وزیر کلیدی مطرح است.
وامه ادامه داد: در اتفاقات اخیر وزیر کشور در میدان خودرو داشت؛ اگر نمایندگان با تامل بنگرد، احتمالاً

ربیعی سپس گفت: آنچه که مطرح است تکمیل زیر ساخت‌های شبکه ملی است.
دفاع دولت از عملکرد وزرا
سخنگوی دولت همچنین با اشاره به موضوع استیضاح برخی وزرا گفت: معتقدیم به تعبیر امام خمینی (ره) مجلس در راس امر است. از این دو ستوال او وزرا را حق قانونی مجلس می‌باشد. لازم است که چند نکته را در این ارتباط مطرح کنیم. در موضوع استیضاح دقت شود که منافع ملی حفظ شود. مسئول بحث استیضاح چند وزیر کلیدی مطرح است.
وامه ادامه داد: در اتفاقات اخیر وزیر کشور در میدان خودرو داشت؛ اگر نمایندگان با تامل بنگرد، احتمالاً

سخنگوی وزارت خارجه: علت توقف همکاری روسیه در «فردو» مشکل فنی است

سخنگوی وزارت خارجه در بیانیهٔ ادعاهای مطرح‌شده دربارهٔ جزایر سه دره که ایرانی گفته، دنیا و همه کشورهای حاشیه خلیج فارس می‌دانند که این جزایر، ایرانی و موضوعی بومی است. کشورهای روسیه و ژیبی‌ها می‌کنند که در آن‌ها هرگونه اختلاف بین کشورهای جهان و مسلمانان استقبال می‌کنند.

سخنگوی وزارت خارجه در بخش دیگری از این نشست و در پاسخ به این سوال که گفته می‌شود سفر آقای روحانی به ژاپن با رضایت آمریکا صورت گرفته است، خاطرنشان کرد:روابط ما دیرگش کشورهای ژاپن با کشور ژاپن ندارد و امیدوارم که کشورهای دوست ما روابط با خودشان را به چرخ سبز و رفیق بقیه کشورها گره نزنند. ایران کشوری مستقل و همواره خواهان گسترش روابط با کشورهای دوست خود است و در زمان‌های بوده است و نیاز به چرخ سبز ایران آمریکا ندارد و یی‌ان این که تهران از اتقایی که در زمینهٔ تسنولگری ایران در فتح رخ از قتل‌عام شده، باذور شد: روابط بین ایران و عراق محکم و پابرجاست و چنین حواله‌ای در خلل ایجاد نمی‌کند.
موسوی ادامه داد:چندی پیش شاهد تماس تلفنی آقای طرفیق و همتای عراقی‌اش بودیم و در نشست دوچه هم خبر شورای امنیت عراق آقای طرفیق دیدار و گفتگو کرد.همچنین تماس‌ها و رایزنی‌های بین مقامات دو کشور برقرار است و در مجموع نتایج خوبی برای کشورش تعلمات با این بینیم و معتقدیم با تدبیری که بین مقامات عراقی و مردم این کشور وجود دارد، این اتفاقات گذارست و ثبات و آرامش به این کشور باز می‌گردد.

سخنگوی دستگاه دیپلماسی دربارهٔ بحث تبادل زندانی با دیگر کشورها گفت: حدود ۳۰۰۰ نفر از اتباع ایران به دلیل ارتکاب جرائم مختلف در زمان‌های خارج از کشور در حبس هستند و نزدیک به این رقم

اخبار داخلی

جهانگیری: نباید بگذاریم امید مردم از بین برود

معاون اول رئیس جمهوری با بیان اینکه برای توسعه ایران راهی جز توسعه سیاسی نداریم، گفت: باید همه کسانی که علاقمند به اصلاح داخلی هستند، برای توسعه، پیشرفت و آبادانی کشور تلاش کنند.

بسه گزارش پایگاه اطلاع رسانی معاون اول رئیس جمهوری، دکتر اسحاق جهانگیری معادل ظهر دیروز در مراسم نکوداشت مهندس حسن خلیلی عراقی که در اتاق بازگاتی، صنایع و معادن و کشاوزری ایران برگزار شد، افزود: در شرایط کنونی باید به بخش خصوصی بیش از گذشته توجه کنیم زیرا ایران سربازان خط مقدم در شرایط تحریم هستند و نباید کمک بی‌مستکارانه به آنها داشته باشیم بلکه باید با نگاه توسعه گرایانه در پیشرفت کشور با آنها مشارکت کنیم.

وی با بیان اینکه بخش خصوصی باید میدان دار توسعه کشور بوده و در سیاست‌گذاری‌ها نقش داشته باشد، گفت: ما همواره از بخش خصوصی کشور آید کرده ام و در حال حاضر همه دستگاه‌های دولتی مکلف شده اند که در برنامه ریزی‌ها به نظرات تشکل‌های بخش خصوصی توجه کنند و از دیدگاه‌های آنان استفاده کنند.

معاون اول رئیس جمهوری یکی از دلایلی که موجب توسعه یافتگی بیشتر بخش صنعت نسبت به سایر بخش‌ها شده است را گرایش به تشکل‌گرای دانست و افزود: بخش صنعت کشور روزمر از سایر بخش‌ها به تشکل‌گرای روی آورد که تا دلایل آن حمایت مهندس خلیلی عراقی از این تشکل‌ها بود.

وی با تجلیل از اقدام اتاق ایران در برگزاری مراسم‌های بزرگداشتن بزرگان صنعت و تجارت کشور، گفت: ما به توجه به شناختی که از شخصیت صنعت خلیلی عراقی داشته ام با علاقه در این مراسم و برنامه‌هایی نظیر تجلیل از آقای میرمحمد صادقی شرکت کرده ام زیرا این افراد همواره برای سرشنایی ایران تلاش کرده اند و باید از آنها در زمان حیات تشکر و قدردانی شود.

دکتر جهانگیری افزود: نام و یاد مهندس حسن خلیلی در تاریخ ایران ماندگار خواهد شد زیرا وی در فراز و نشیب‌های صنعت کشور همواره دغدغه توسعه صنعتی را داشتند و نگاهشند که چراغ صنعت کشور به خاموشی نگراید.

وی بسا بیان اینکه افرادی نظیر مهندس خلیلی که به

سخنگوی دولت: تحریم، جایگزینی مدرن برای نسل کشی است

خواهیم داد.
سخنگوی دولت در باره تحریم‌های مجدش شترت‌های همسکار با ایران، گفت: آمریکا همه این شرکت‌ها را تحت نظر و تحت فشار قرار داده است و پدیده جدیدی به نسبت در ارتباط با اصل موضوعی صحبت نمی‌کنم. وزیر خارجه آمریکا پریشب سرحدات اعتراف کرد تحریم را مانند جنگ گرفته اند. در جنگ آدم می‌کشند، سوداگران می‌گیرند. همه این کارها را برای به هم زدن اقتصاد می‌زنند، ذهنیت و تحریک مردم انجام می‌دهند. راه ما گفتگو با مردم و تبیین شرایط برای آنان است.

وی ادامه داد: آمریکا توان ادامه چنین رفتارهایی را پرورش اشاده کرد و این حداکثر فشاری است که به مردم ایران وارد می‌کند.

ربیعی در پاسخ به سوال خیرگزاری فرانسه که به ادعای پمپئو در جهت تحریک نیروهای عراقی توسط نیروهای ایران اشاره کرده گفت: اگر مستثنائی داشتند حتماً عمل آمریکایی‌هاست، حتماً وزاری تمیل رزگنه را برای کشورمان موثر می‌دانیم.
وی همچنین به برخی اقدامات وزیر آموزش و پرورش اشاره کرد و در ادامه تصریح کرد: دولت از تمامی وزرای خود به عملکرد آنان در حوزه‌های مختلف دفاع می‌کند.

استعفا ی رئیس‌جمهوری مطرح نیست
سخنگوی دولت در پاسخ به ستوال خبرنگاری در باره شایعه استعفا ی رئیس‌جمهوری گفت: به هیچ عنوان بحث استعفا ی رئیس‌جمهوری مطرح نیست، من شخص کرده است. در گسترش اینترنت تلاش کرده و سبب گسترش بازار دیجیتال هم شده است.
ربیعی سپس گفت: آنچه که مطرح است تکمیل زیر ساخت‌های شبکه ملی است.
دفاع دولت از عملکرد وزرا
سخنگوی دولت همچنین با اشاره به موضوع استیضاح برخی وزرا گفت: معتقدیم به تعبیر امام خمینی (ره) مجلس در راس امر است. از این دو ستوال او وزرا را حق قانونی مجلس می‌باشد. لازم است که چند نکته را در این ارتباط مطرح کنیم. در موضوع استیضاح دقت شود که منافع ملی حفظ شود. مسئول بحث استیضاح چند وزیر کلیدی مطرح است.
وامه ادامه داد: در اتفاقات اخیر وزیر کشور در میدان خودرو داشت؛ اگر نمایندگان با تامل بنگرد، احتمالاً

سختگوی وزارت خارجه: علت توقف همکاری روسیه در «فردو» مشکل فنی است

سخنگوی وزارت خارجه در بیانیهٔ ادعاهای مطرح‌شده دربارهٔ جزایر سه دره که ایرانی گفته، دنیا و همه کشورهای حاشیه خلیج فارس می‌دانند که این جزایر، ایرانی و موضوعی بومی است. کشورهای روسیه و ژیبی‌ها می‌کنند که در آن‌ها هرگونه اختلاف بین کشورهای جهان و مسلمانان استقبال می‌کنند.

سخنگوی وزارت خارجه در بخش دیگری از این نشست و در پاسخ به این سوال که گفته می‌شود سفر آقای روحانی به ژاپن با رضایت آمریکا صورت گرفته است، خاطرنشان کرد:روابط ما دیرگش کشورهای ژاپن با کشور ژاپن ندارد و امیدوارم که کشورهای دوست ما روابط با خودشان را به چرخ سبز و رفیق بقیه کشورها گره نزنند. ایران کشوری مستقل و همواره خواهان گسترش روابط با کشورهای دوست خود است و در زمان‌های بوده است و نیاز به چرخ سبز ایران آمریکا ندارد و یی‌ان این که تهران از اتقایی که در زمینهٔ تسنولگری ایران در فتح رخ از قتل‌عام شده، باذور شد: روابط بین ایران و عراق محکم و پابرجاست و چنین حواله‌ای در خلل ایجاد نمی‌کند.
موسوی ادامه داد:چندی پیش شاهد تماس تلفنی آقای طرفیق و همتای عراقی‌اش بودیم و در نشست دوچه هم خبر شورای امنیت عراق آقای طرفیق دیدار و گفتگو کرد.همچنین تماس‌ها و رایزنی‌های بین مقامات دو کشور برقرار است و در مجموع نتایج خوبی برای کشورش تعلمات با این بینیم و معتقدیم با تدبیری که بین مقامات عراقی و مردم این کشور وجود دارد، این اتفاقات گذارست و ثبات و آرامش به این کشور باز می‌گردد.

سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ به اظهارات «انسیو مونچیز» وزیر خزانه‌داری آمریکا گفت: تحریم خود جنگ است و غیرقانونی است و به ویژه کودکان، سالخورده‌گان و بیماران را ناخوارانه هدف قرار می‌دهد.
موسوی در حساب کاربری خود در توئیتر نوشت: وزیر خزانه داری آمریکا در گفت گفته است: تحریم جایگزین جنگ نیست؛ بلکه جنگ اقتصادی و بدتر از آن تحریم خود جنگ است. ما به تحریم اقتصادی است که غیرقانونی است و به ویژه کودکان، سالخورده‌گان و بیماران را ناخوارانه هدف قرار می‌دهد.مونچیز وزیر دارایی آمریکا که وزارخانه تحت امر وی مسئول پیاده کردن آن نظارت بر اعمال تحریم‌ها برای کشورش تعلمات با این بینیم و معتقدیم با تدبیری که بین مقامات عراقی و مردم این کشور وجود دارد، این اتفاقات گذارست و ثبات و آرامش به این کشور باز می‌گردد.

سخنگوی دستگاه دیپلماسی دربارهٔ بحث تبادل زندانی با دیگر کشورها گفت: حدود ۳۰۰۰ نفر از اتباع ایران به دلیل ارتکاب جرائم مختلف در زمان‌های خارج از کشور در حبس هستند و نزدیک به این رقم

اخبار داخلی

جهانگیری: نباید بگذاریم امید مردم از بین برود

توسعه ملی فکر می‌کنند و به دنبال رفاه ملت ایران هستند، انسان‌هایی بزرگ هستند، اظهار داشت: این افراد علاوه بر اینچود ثروت ملی مرجع اخلاق و معتقد به مسئولیت اجتماعی هستند و هیچ کدام بدون توجه به ارزش‌های انسانی و اخلاقی تنها به توسعه واحد صنعتی خود فکر نکرده‌اند.

معاون اول رئیس جمهوری با اشاره به مسئولیت خود

دکتر جهانگیری: نام‌یاد مهندس خلیلی عراقی در تاریخ ایران ماندگار خواهد شد

در طول دوران پس از انقلاب اسلامی و دغدغه‌اش آتش نسبت به توسعه کشور گفت: تا توجه به شناخت کامل انواع فرصت‌های توسعه ایران، یکی از مهمترین کارها برای افزایش علاقمندی افراد به تلاش بیشتر را در پاسداری و حمایت از شرکت‌ها و الگوهای می‌دانم که با هدایت به کشور خدمت کرده‌اند.

وی ادامه داد: توجه به این افراد یقیناً موجب افزایش سرمایه‌های مادی و معنوی کشور می‌شود و ضرورت افزایش و فرای ایران تکثیر الگوهای نظیر مهندس حسن خلیلی عراقی در صنعت است که دغدغه توسعه کشور را دارند.

دکتر جهانگیری با اشاره به شرایط کشور و پیچیده‌گی‌های کشور و برخی نارسایی‌های موجود در زمینه‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی گفت: در کنار نواقص، فرصت‌های بی نظیری در اختیار ما موجود است

مهم سازمان مالیات جلوگیری از مشکلاتی است که باید برای سال

اتی دربارهٔ آثار تحلیل ارائه داد.

ربیعی سپس در ارتباط با نحوه اطلاع رسانی طرح سهمیه بندی بنزین، گفت: دوستان رسانه‌ای دکتر جهانگیری از ارتباط با این طرح استعفا ی رئیس‌جمهوری را مطرح می‌کنند، اما این طرح را مشخص کرد و در افراط و تفریطی است.
ربیعی سپس در ارتباط با این طرح استعفا ی رئیس‌جمهوری را مطرح می‌کنند، اما این طرح را مشخص کرد و در افراط و تفریطی است.

ربیعی در پاسخ به سوال خیرگزاری فرانسه که به ادعای پمپئو در جهت تحریک نیروهای عراقی توسط نیروهای ایران اشاره کرده گفت: اگر مستثنائی داشتند حتماً عمل آمریکایی‌هاست، حتماً وزاری تمیل رزگنه را برای کشورمان موثر می‌دانیم.
وی همچنین به برخی اقدامات وزیر آموزش و پرورش اشاره کرد و در ادامه تصریح کرد: دولت از تمامی وزرای خود به عملکرد آنان در حوزه‌های مختلف دفاع می‌کند.

ربیعی در پاسخ به سوال خیرگزاری فرانسه که به ادعای پمپئو در جهت تحریک نیروهای عراقی توسط نیروهای ایران اشاره کرده گفت: اگر مستثنائی داشتند حتماً عمل آمریکایی‌هاست، حتماً وزاری تمیل رزگنه را برای کشورمان موثر می‌دانیم.
وی همچنین به برخی اقدامات وزیر آموزش و پرورش اشاره کرد و در ادامه تصریح کرد: دولت از تمامی وزرای خود به عملکرد آنان در حوزه‌های مختلف دفاع می‌کند.

ربیعی در پاسخ به سوال خیرگزاری فرانسه که به ادعای پمپئو در جهت تحریک نیروهای عراقی توسط نیروهای ایران اشاره کرده گفت: اگر مستثنائی داشتند حتماً عمل آمریکایی‌هاست، حتماً وزاری تمیل رزگنه را برای کشورمان موثر می‌دانیم.

ربیعی در پاسخ به سوال خیرگزاری فرانسه که به ادعای پمپئو در جهت تحریک نیروهای عراقی توسط نیروهای ایران اشاره کرده گفت: اگر مستثنائی داشتند حتماً عمل آمریکایی‌هاست، حتماً وزاری تمیل رزگنه را برای کشورمان موثر می‌دانیم.

ربیعی در پاسخ به سوال خیرگزاری فرانسه که به ادعای پمپئو در جهت تحریک نیروهای عراقی توسط نیروهای ایران اشاره کرده گفت: اگر مستثنائی داشتند حتماً عمل آمریکایی‌هاست، حتماً وزاری تمیل رزگنه را برای کشورمان موثر می‌دانیم.

ربیعی در پاسخ به سوال خیرگزاری فرانسه که به ادعای پمپئو در جهت تحریک نیروهای عراقی توسط نیروهای ایران اشاره کرده گفت: اگر مستثنائی داشتند حتماً عمل آمریکایی‌هاست، حتماً وزاری تمیل رزگنه را برای کشورمان موثر می‌دانیم.

ربیعی در پاسخ به سوال خیرگزاری فرانسه که به ادعای پمپئو در جهت تحریک نیروهای عراقی توسط نیروهای ایران اشاره کرده گفت: اگر مستثنائی داشتند حتماً عمل آمریکایی‌هاست، حتماً وزاری تمیل رزگنه را برای کشورمان موثر می‌دانیم.

ربیعی در پاسخ به سوال خیرگزاری فرانسه که به ادعای پمپئو در جهت تحریک نیروهای عراقی توسط نیروهای ایران اشاره کرده گفت: اگر مستثنائی داشتند حتماً عمل آمریکایی‌هاست، حتماً وزاری تمیل رزگنه را برای کشورمان موثر می‌دانیم.

ربیعی در پاسخ به سوال خیرگزاری فرانسه که به ادعای پمپئو در جهت تحریک نیروهای عراقی توسط نیروهای ایران اشاره کرده گفت: اگر مستثنائی داشتند حتماً عمل آمریکایی‌هاست، حتماً وزاری تمیل رزگنه را برای کشورمان موثر می‌دانیم.

ربیعی در پاسخ به سوال خیرگزاری فرانسه که به ادعای پمپئو در جهت تحریک نیروهای عراقی توسط نیروهای ایران اشاره کرده گفت: اگر مستثنائی داشتند حتماً عمل آمریکایی‌هاست، حتماً وزاری تمیل رزگنه را برای کشورمان موثر می‌دانیم.

ربیعی در پاسخ به سوال خیرگزاری فرانسه که به ادعای پمپئو در جهت تحریک نیروهای عراقی توسط نیروهای ایران اشاره کرده گفت: اگر مستثنائی داشتند حتماً عمل آمریکایی‌هاست، حتماً وزاری تمیل رزگنه را برای کشورمان موثر می‌دانیم.

ربیعی در پاسخ به سوال خیرگزاری فرانسه که به ادعای پمپئو در جهت تحریک نیروهای عراقی توسط نیروهای ایران اشاره کرده گفت: اگر مستثنائی داشتند حتماً عمل آمریکایی‌هاست، حتماً وزاری تمیل رزگنه را برای کشورمان موثر می‌دانیم.

ربیعی در پاسخ به سوال خیرگزاری فرانسه که به ادعای پمپئو در جهت تحریک نیروهای عراقی توسط نیروهای ایران اشاره کرده گفت: اگر مستثنائی داشتند حتماً عمل آمریکایی‌هاست، حتماً وزاری تمیل رزگنه را برای کشورمان موثر می‌دانیم.

ربیعی در پاسخ به سوال خیرگزاری فرانسه که به ادعای پمپئو در جهت تحریک نیروهای عراقی توسط نیروهای ایران اشاره کرده گفت: اگر مستثنائی داشتند حتماً عمل آمریکایی‌هاست، حتماً وزاری تمیل رزگنه را برای کشورمان موثر می‌دانیم.

شنبه ۲۶ آذر ۱۳۹۸ - ۲۰ ربیع‌الثانی ۱۴۴۱ - ۱۷ سپتامبر ۲۰۱۹ - سال نو، چهارم - شماره ۲۷۳۲

جهانگیری: نباید بگذاریم امید مردم از بین برود

افروز: نباید بگذاریم با وجود شرایط سخت اقتصادی که مردم را نگران و قدرت اقتصادی آنها را کاهش داده و معیشت مردم در خطر نابودی عروج دهیم، البته این امر منوط به اراده و عزم همگانی برای آبادانی کشور است.

وی با اشاره به تلاش آمریکایی‌ها برای فروپاشی اقتصاد ایران تصریح کرد: آنچه اقتصاد ایران را سرپا و مقاوم کند و دهد و آنها را متحیر می‌کند، این است که احساس کنند در رقابت‌های مالی سرافراز شده‌اند.

ای‌اف‌سی‌زد: باید فرصت جدیدی خلق کنیم و در محدودیت‌ها به توسعه کشور فکر کنیم، قطعاً اقتصاد روش‌های غلط و رویکردهای نادرست تشریفات است و اشکالی ندارد که با مردم دربارهٔ اصلاح رویه‌ها سخن بگوییم و تصمیمات درست را اتخاذ کنیم.

معاون اول رئیس جمهوری با اشاره به رشد دو رقمی صنعت در قطعه مسئولینش در وزارت صنایع و معادن گفت: افزایش ظرفیت خصوصی فعالان و علاقه به دولت رهاکار و شیوه‌های جدید پیشنهاد می‌داد. در آن مقطع راهبرد توسعه صنعتی از سوی دانشگاهیان در دانشگاه صنعتی شریف صورت شد و یکی از کسانی که در تدوین آن راهبرد نقش بسزایی داشت، مهندس حسن خلیلی عراقی بود که همواره برای رفع موانع و مشکلات وقت می‌گذشت و من امیدوارم آن شیوه همچنان دنبال شود.

همچنین به گزارش پایگاه خبری اتاق ایران، معاون اقتصادی رئیس‌جمهوری هم دراین مراسم نسبت به تجلیل از شخصیت‌ها را کاری با آثار مثبت اجتماعی برای ارائه و معرفی الگو به جامعه‌های شهرده و تصریح کرد: الگوی موفقیت این است که شخصیت‌های لازم است، تجلیل از چنین افرادی یک واجب اجتماعی بوده و باید ادامه‌دار باشد.

محمد هاشم‌نژادیان رئیس‌جمهور جمع‌تقاضی‌ها در وجود افراد و تجلیل از چنین چهره‌هایی لازم است، تجلیل از چنین افرادی یک واجب اجتماعی بوده و باید ادامه‌دار باشد.

ای‌اندیشه‌های خیرخواهانه شخصی خلیلی و عمل ایشان به این باور را می‌تواند توسعه قرار داد، تصریح کرد: انسان اقتصادی علاوه بر سود و نفع شخصی، منافع جمعی را دنبال می‌کند.

بقیه در صفحه ۴

رونمایی از ۲۰ عنوان کتاب اسنادی و تاریخ شفاهی مقدس

کتاب تدوین دکترافریز در بخش دیگری از شناختن با بیان اینکه روایان نباید در ثبت خاطرات تاریخ شفاهی دچار غرور شوند، گفت: ما نباید به واسطه این غرور خاطرات

فداف مقدس را دچار تحریف کنیم؛ در ضمن بیان نقش‌های هر گروه حاضر در دفاع مقدس نباید نقش دیگر گروه‌ها را تضعیف‌کنند.

در ادامه برنامه ، سردار منصور زارع مدیر حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان یزد به بیان گزارشی از روند ثبت تاریخ شفاهی این استان پرداخت و گفت: بیش از ۱۰۰هزارمینی‌بر ۱۰۰هزار برگ کاسند-خود دفاع مقدس در اختیار داریم که در سیستم ماثبت شده‌اند که این سیستم سنخ‌بسته شده‌است و منتظر رسیدن تمام افراد جدید هستیم تا این استان را ثبت کنیم. گفته وی، استان یزد ۳۸۰۰شهید در سال‌های دفاع مقدس تقدیم کشور کرده است، همچنین در حوزه تاریخ شفاهی با ۱۰۰هزار تن رزمندگان دفاع مقدس صورت گرفته و از این میان ۱۰هزار عنوان در تاریخ شفاهی ثبت شده‌است.

سردار معاونی محمدمدی حفظ آثار و گرامتانه‌ها در دفاع مقدس گفت: ما ثبت تاریخ شفاهی را در بعد فرد محور و موضوع محور انجام دادیم. همچنین بیش از ۳۰هزارکتاب تخصصی در حوزه‌های مختلف در دفاع مقدس با تاریخ شفاهی گردآوریم و از تمام اسناد دفاع مقدس در کشور و در این مراسم به ارزیابی کتاب‌های دفاع مقدس پرداخت و گفت: جلوگیری از تحریف و حل جزئی، یی‌ان نقش افراد و سازمان‌های کلیدی در عملیات‌ها و فعالیت‌های جاری و چشم و هم چشمی، می‌زیرهای اصلی کتاب‌های دفاع مقدس است که باید کاشش شصت واردند.

وی دقت در شرح وقایع، مکان‌ها و سازمان‌ها در تاریخ شفاهی را بسیار مهم تلقی کرد و افزود: کتاب تاریخ شفاهی تکمیل اسناد و مدارک است و بنابراین باید اعتباری برای قبول داشته باشد؛ زیرا مبتنی کار پژوهشگران قرار می‌گیرند.

میرحسینی بیان اینکه فعالیت‌های میزوری کتاب‌های دفاع مقدس، شیوه‌نامه‌ای تدوین شده‌است، اظهار داشت: تاریخ شفاهی به لحاظ محتوا باید به شیوه‌نامه‌ها توجه کند؛ مصوبه ۶۰وزارت ارشاد هم در رابطه با سیاست کلی ایران و در زمینهٔ آثار است که باید بدون توجه بنویسند که قرار گیرد و

اخبار کوتاه داخلی

قهرمانی طباطبایی در مسابقات آزاد شطرنج اسپانیا

مسابقات شطرنج آزاد اسپانیا (جام سائو) یا قهرمانی محمد امین طباطبایی در بخش برق آسآبا به پایان رسید. در همین رقابت‌ها پرهام مقصودلو هفتم شد.

به گزارش خبرنگار مهر، محمد امین طباطبایی و پرهام مقصودلو دو نماینده ایران در رقابت های شطرنج آزاد اسپانیا بودند که در بخش برق آسآبا با حریفان خود رقابت کردند.

در پایان این بخش از مسابقات محمد امین طباطبایی موفق شد با ۸ امتیاز و بدون باخت (۷ و ۲ تساوی) در رده نخست جدول رده بندی قرار بگیرد. این در حالی است که وی بخت هفتم قهرمانی در این رقابت ها معرفی شده بود.

پرهام مقصودلو دیگر نماینده ایران هم با کسب جایگاه هفتمی به کار خود پایان داد. وی با ۶٫۵ امتیاز صاحب جایگاه هفتم شد.۶ برد یک تساوی و ۲ شکست نتیجه حضور مقصودلو در مسابقات آزاد اسپانیا بود.

خداحافظی فاطمه چالاکی از دنیای قهرمانی کاراته

ملی‌پوش کاراته‌س ایران پس از تصادفی دادن بینایی چشمش راست، از دنیای قهرمانی خداحافظی کرد.

به گزارش ایسنا، فاطمه چالاکی ملی پوش قانمشهری کاراته ایران که ۲ مدال برنز بازی‌های آسیایی، ۷ مدال آسیایی و جام باشگاه‌های آسیا برنز دانشجویان جهان و ۲ طلا، یک نقره و یک برنز رقابت‌های لیگ جهانی را در کارنامه خود دارد، خرداد ماه سال جاری بدلیل شش‌جانه تصادف رانندگی از ناحیه چشم راست دچار آسیب‌دیدگی شدید شد. و تحت ۲ عمل جراحی سنگین ۷ هفته نیز قرار گرفت اما متأسفانه در نهایت تلاش پزشکان برای درمان چشم این کاراته‌کای ایران به سرانجام نرسید و وی بطور کامل بینایی چشمش راست خود را از دست داد و در نهایت مجبور به خداحافظی از دنیای قهرمانی شد.فاطمه چالاکی پس از خداحافظی اجباری از دنیای قهرمانی در سن ۳۰ سالگی، وارد عرصه مربیگری شده و به عنوان مربی تیم دانشگاه آزاد در سوپرلیگ کاراته مشغول به فعالیت شده است.

استراماچونی: دیدار استقلال با سپاهان به تعویق نیندت!

آندرهٔ استراماچونی، سرمربی تیم فوتبال استقلال با تعویق دیدار ابی‌پوشان با سپاهان در مرحله یک چهارم نهایی جام حذفی مخالفت کرد.

به گزارش خبرنگار ورزشی خبرگزاری تسنیم سازمان لیگ برنامه بازی‌های معوقه لیگ برتر و همچنین مرحله یک چهارم نهایی جام حذفی را اعلام کرد که براساس آن، تیم‌های استقلال و سپاهان باید دو دی ماه در این مرحله در ورزشگاه آزادی به مصاف هم بروند.

با این حال، استراماچونی طی تماس با مترجم خود در ایران، از او خواسته به مدیران باشگاه بگوید که با تعویق بازی مخالفت کنند چرا که استقلال در دور برگشت مسابقات لیگ و صعود احتمالی به مرحله گروهی لیگ قهرمانان آسیا، بازی‌های فشرده‌ای در پیش دارد و به همین دلیل با تعویق بازی با سپاهان مخالفت کنند. این در حالی است که استراماچونی در ایتالیا به سر می‌برد و مشخص نیست که به استقلال بازمی‌گردد یا نه!

لژیونر هندبال ایران از تیم ملی خداحافظی کرد

شاهور رضایی بازیکن هندبال ایران به طور رسمی از تیم ملی خداحافظی کرد و در رقابت های قهرمانی آسیا و انتخابی جام جهانی تیم ملی حضور نخواهد داشت. به گزارش ایرنا،نصرتی از بازیکنان ایرانی ششگل در خارج از کشور (لژیونر) است که به طور رسمی از تیم ملی کشورمان خداحافظی کرد و در رقابت‌های انتخابی جام جهانی نیز حضور نخواهد داشت.نصرتی در تیم «هاج یوزا» رومانی دست به توپ است که تصمیم خود مبنی برخداحافظی از تیم ملی را اعلام کرده است.

اخبار کوتاه داخلی

قهرمانی طباطبایی در مسابقات آزاد شطرنج اسپانیا

مسابقات شطرنج آزاد اسپانیا (جام سائو) یا قهرمانی محمد امین طباطبایی در بخش برق آسآبا به پایان رسید. در همین رقابت‌ها پرهام مقصودلو هفتم شد.

به گزارش خبرنگار مهر، محمد امین طباطبایی و پرهام مقصودلو دو نماینده ایران در رقابت های شطرنج آزاد اسپانیا بودند که در بخش برق آسآبا با حریفان خود رقابت کردند.

در پایان این بخش از مسابقات محمد امین طباطبایی موفق شد با ۸ امتیاز و بدون باخت (۷ و ۲ تساوی) در رده نخست جدول رده بندی قرار بگیرد. این در حالی است که وی بخت هفتم قهرمانی در این رقابت ها معرفی شده بود.

پرهام مقصودلو دیگر نماینده ایران هم با کسب جایگاه هفتمی به کار خود پایان داد. وی با ۶٫۵ امتیاز صاحب جایگاه هفتم شد.۶ برد یک تساوی و ۲ شکست نتیجه حضور مقصودلو در مسابقات آزاد اسپانیا بود.

خداحافظی فاطمه چالاکی از دنیای قهرمانی کاراته

ملی‌پوش کاراته‌س ایران پس از تصادفی دادن بینایی چشمش راست، از دنیای قهرمانی خداحافظی کرد.

به گزارش ایسنا، فاطمه چالاکی ملی پوش قانمشهری کاراته ایران که ۲ مدال برنز بازی‌های آسیایی، ۷ مدال آسیایی و جام باشگاه‌های آسیا برنز دانشجویان جهان و ۲ طلا، یک نقره و یک برنز رقابت‌های لیگ جهانی را در کارنامه خود دارد، خرداد ماه سال جاری بدلیل شش‌جانه تصادف رانندگی از ناحیه چشم راست دچار آسیب‌دیدگی شدید شد. و تحت ۲ عمل جراحی سنگین ۷ هفته نیز قرار گرفت اما متأسفانه در نهایت تلاش پزشکان برای درمان چشم این کاراته‌کای ایران به سرانجام نرسید و وی بطور کامل بینایی چشمش راست خود را از دست داد و در نهایت مجبور به خداحافظی از دنیای قهرمانی شد.فاطمه چالاکی پس از خداحافظی اجباری از دنیای قهرمانی در سن ۳۰ سالگی، وارد عرصه مربیگری شده و به عنوان مربی تیم دانشگاه آزاد در سوپرلیگ کاراته مشغول به فعالیت شده است.

استراماچونی: دیدار استقلال با سپاهان به تعویق نیندت!

آندرهٔ استراماچونی، سرمربی تیم فوتبال استقلال با تعویق دیدار ابی‌پوشان با سپاهان در مرحله یک چهارم نهایی جام حذفی مخالفت کرد.

به گزارش خبرنگار ورزشی خبرگزاری تسنیم سازمان لیگ برنامه بازی‌های معوقه لیگ برتر و همچنین مرحله یک چهارم نهایی جام حذفی را اعلام کرد که براساس آن، تیم‌های استقلال و سپاهان باید دو دی ماه در این مرحله در ورزشگاه آزادی به مصاف هم بروند.

با این حال، استراماچونی طی تماس با مترجم خود در ایران، از او خواسته به مدیران باشگاه بگوید که با تعویق بازی مخالفت کنند چرا که استقلال در دور برگشت مسابقات لیگ و صعود احتمالی به مرحله گروهی لیگ قهرمانان آسیا، بازی‌های فشرده‌ای در پیش دارد و به همین دلیل با تعویق بازی با سپاهان مخالفت کنند. این در حالی است که استراماچونی در ایتالیا به سر می‌برد و مشخص نیست که به استقلال بازمی‌گردد یا نه!

لژیونر هندبال ایران از تیم ملی خداحافظی کرد

شاهور رضایی بازیکن هندبال ایران به طور رسمی از تیم ملی خداحافظی کرد و در رقابت های قهرمانی آسیا و انتخابی جام جهانی تیم ملی حضور نخواهد داشت. به گزارش ایرنا،نصرتی از بازیکنان ایرانی ششگل در خارج از کشور (لژیونر) است که به طور رسمی از تیم ملی کشورمان خداحافظی کرد و در رقابت‌های انتخابی جام جهانی نیز حضور نخواهد داشت.نصرتی در تیم «هاج یوزا» رومانی دست به توپ است که تصمیم خود مبنی برخداحافظی از تیم ملی را اعلام کرده است.

کلاف سر در گم استقلال در انتخاب مدیر عامل و بازگرداندن استراماچونی

باشگاه استقلال در روزهای اخیر آستان حوادث عجیب و غریبی بود که کلاف سر در گم این تیم، وزارت ورزش را هم بر سر دو راهی قرار داد.

به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان ماجرا از آنجا آغاز شد که هواداران استقلال در سه‌سال‌های اخیر مدعی شدند مدیریت ضعیف این تیم حاصل تصمیمات غلط وزارت ورزش و جوانان و ششخص وزیر ورزش بوده است. به دنبال آن با توجه به مدیریت ضعیف حاکم در باشگاه استقلال و رفتن استراماچونی از ایران و اعلام فسخ قرارداد از سسوی مرد ایتالیایی، هواداران آبی پوش مقابل باشگاه حضور پیدا کردند و با شعارهایی معترضان خواهان برکناری امیر حسین فتحی شدند.

در هیاهوی شعارهای هواداران علیه فتحی مدیرعامل آبی‌ها، خبر استعفای فتحی باعث شد هواداران نسبت به این موضوع ابرساز رضایت کنند تا در نهایت با اعلام وزارت ورزش و جوانان استعفای فتحی مورد موافقت قرار گرفت و خلیل زاده به عنوان سرپرست موقت مدیرعاملی باشگاه استقلال منصوب شد.

بسه این ترتیب پیگیری امور به خلیل زاده سرپرست باشگاه محول و او هم به حضور در ترکیه پیگیر پرداخت طلب استراماچونی شد. اما همزمان در کنار پیگیری‌های سرپرست موقت نام سه نفر دیگر به عنوان گزینه‌های اصلی مدیرعاملی استقلال مطرح شد.

علی فتح الله زاده، کاظم اولیایی و سعید آذری سه نفری هستند که به عنوان

کمیته اخلاق فدراسیون فوتبال اسامی برخی از عوامل متخلف و استکبار‌صاحبه به دلیل تخلفات مربوطه را اعلام کرد که در میان این اسامی نام یکی از گزارش‌سگران فوتبال هم دیده می شود.

به گزارش خبرگزاری مهر و به نقل از سایت فدراسیون فوتبال، کمیته اخلاق فدراسیون فوتبال پس از بررسی پرونده های مربوطه، اسامی محرومان و احکام محرومیت و جریمه نقدی برخی از عوامل فعال در فوتبال و فوتسال کشور را به شرح زیر اعلام کرد:

مرتضی محمودی علی آبادی ۱۳- سال محرومیت - ششصد میلیون ریال جریمه نقدی حامد رضایی- سه ماه محرومیت- سیصد و پنجاه میلیون ریال جریمه نقدی

گزینه‌های اصلی برای مدیرعاملی استقلال با وزارت ورزش و جوانان مذاکره کرده اند. البته آذری در مصاحبه‌ای اعلام کرد حاضر نیست با توجه به تعهدش به فولاد،مدیر عاملی استقلال را قبول کند و اولیایی هم برنامه‌های خود را به سلطانی فر ارائه داده است، اما در این میان یک گزینه شانس زیادی برای مدیر عاملی استقلال دارد و با توجه به نشست او با سلطانی فر این موضوع قوت بیشتری گرفت تا جایی که نامحی سخنگوی وزارتخانه در تلویزیون نسام فتح الله زاده را به عنوان عضو هیئت مدیره استقلال اعلام کرد. البته ساعتی بعد وزارت ورزش ایسن موضوع را تکذیب و اعلام کرد تا پایان این هفته درباره حضور مدیر سابق آبی‌ها در هیئت مدیره استقلال تصمیمات لازم اتخاذ می‌شود.

علی ای حال انتخاب مدیرعامل جدید برای باشگاه استقلال این روزها به معضلی تبدیل شده است. هواداران استقلال خواهان این هستند تا فردی از جنس و بدنه استقلال مورد موافقت قرار گرفت و خلیل زاده به باشگاه و این تیم بازگردانده اما در نهایت باید دید- وزارت ورزش و جوانان برای انتخاب مدیر عامل جدید در استقلال چه تصمیمی را می‌گیرد.

علی جباری، پیشکسوت باشگاه استقلال در خصوص حاشیه‌های اخیر این باشگاه گفت: همه این‌ها به وزیر ورزش ختم می‌شود. مازیار نظامی به عنوان سخنگوی وزارت در تلویزیون خبر غیبت فتح الله زاده را مطرح می‌کند پس از آن هم فتح الله زاده را روی خط می‌آورند

احکام سنگین کمیته اخلاق فدراسیون فوتبال

شهناز رضایی- سه ماه محرومیت - سیصد و پنجاه میلیون ریال جریمه نقدی امیر شالی بیگی - ده سال محرومیت - هفتصد میلیون ریال جریمه نقدی عبدالرضا تاجفر - دوازه سال محرومیت - چهارصد و پنجاه میلیون ریال جریمه نقدی عبدالحسین وفا - یک-سال محرومیت

علیرضا دهشمند - دوست میلیون ریال جریمه نقدی عباس قانع قاضی آبادی - سه سال محرومیت (گزارشگر فوتبال) سامان عبدی- یکصد میلیون ریال جریمه نقدی

سعیدطریز پنج‌سال‌محرومیت - دوست میلیون ریال جریمه نقدی رضا شهلایی- محرومیت مادام العمر - یکصد میلیون ریال جریمه نقدی

شهناز رضایی- سه ماه محرومیت- سیصد و پنجاه میلیون ریال جریمه نقدی

و در نهایت این موضوع را تکذیب می‌کنند. این نابسامانی را وزارت ورزش به وجود آورده است.

جساری ادامه داد: باید ببینیم چه نقشه‌ای برای استقلال دارند و به چه شکلی می‌خواهند سر استقلال را بپزند. مگر می‌شود که سخنگوی وزارت بگویند چند زاده عضو جدید هیئت مدیره است

و در نهایت این موضوع را تکذیب می‌کنند. این نابسامانی را وزارت ورزش به وجود آورده است.

جساری ادامه داد: باید ببینیم چه نقشه‌ای برای استقلال دارند و به چه شکلی می‌خواهند سر استقلال را بپزند. مگر می‌شود که سخنگوی وزارت بگویند چند زاده عضو جدید هیئت مدیره است

بعد بگویند که نه ، قطعی نشده است.این‌ها نشان می‌دهد که آن‌ها در حال بازی با احساسات هواداران هستند.بعدها مشخص می‌شود که پرسپولیسی هستند و علیه باشگاه کار می‌کنند. خودشان چیزی را اعلام و این باشگاه گفت: همه این‌ها به وزیر ورزش ختم می‌شود. مازیار نظامی به عنوان سخنگوی وزارت در تلویزیون خبر غیبت فتح الله زاده را مطرح می‌کند پس از آن هم فتح الله زاده را روی خط می‌آورند

تیم های منتخب کشتی آزاد و فرنگی ایران در رقابت های بیسن الملی ایتالیا شرکت م ی کنند.

به گزارش ایسنا، مسابقات بیسن الملی مانند پلیکونه ایتالیا که جزو مسابقات رتکنیک دار اتحادیه کشتی محسوب می شود طسی روزهای ۲۵ تا ۲۸ دی ماه در شهر رم ایتالیا برگزار می شود. با تشخیص کادر فنی و برای محک خوردن کشتی گیران در یک رقابت بین الملی، نفراتی که دارای مدال جهانی و سهمیه المپیک بوده و از رقابت های بین الملی جام تختی معاف هستند، در این مسابقات شرکت می کنند.ترکیب تیم‌های

عجیب به پرسپولیس علاقمند بود. حالا این بحث‌ها برای سر کار گذاشتن هواداران است. نمی‌دانم چرا با احساسات مردم بازی می‌کنند.

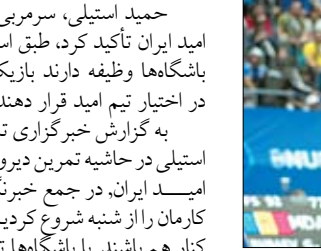
او درمورد اینکه کدام یک از گزینه‌ها می‌توانند مدیرعامل بهتری برای استقلال باشند، بیان کرد: آقایان اعلام کردند که با چند نفر برای قبول این پست در حال

صحت کردن هستند. فتح الله زاده ۵۲۲ نفر را در وزارت خانه مذاکره و اولیایی نیز چنین کاری را در روزهای گذشته انجام داده است. می‌خواهند استقلال را نابود کنند. بلایی که مدیریت باشگاه بر سر مربی تیم آورد، برای این روزها نیست و مربوط به ۶ ماه پیش است. مگر چند بار در ماه‌ها اختلاف بین مدیریت و استراماچونی بیان شده بود؟

حسن روشن در واکنش به اظهارات

اعزام ۸ کشتی گیر ایران به تورنمنت ایتالیا استیلی: باشگاه‌ها باید بازی یکنان خود را به تیم امید بدهند

تیم های منتخب کشتی آزاد و فرنگی ایران در رقابت های بیسن الملی ایتالیا شرکت م ی کنند.

به گزارش ایسنا، مسابقات بیسن الملی مانند پلیکونه ایتالیا که جزو مسابقات رتکنیک دار اتحادیه کشتی محسوب می شود طسی روزهای ۲۵ تا ۲۸ دی ماه در شهر رم ایتالیا برگزار می شود. با تشخیص کادر فنی و برای محک خوردن کشتی گیران در یک رقابت بین الملی، نفراتی که دارای مدال جهانی و سهمیه المپیک بوده و از رقابت های بین الملی جام تختی معاف هستند، در این مسابقات شرکت می کنند.ترکیب تیم‌های

عجیب به پرسپولیس علاقمند بود. حالا این بحث‌ها برای سر کار گذاشتن هواداران است. نمی‌دانم چرا با احساسات مردم بازی می‌کنند.

او درمورد اینکه کدام یک از گزینه‌ها می‌توانند مدیرعامل بهتری برای استقلال باشند، بیان کرد: آقایان اعلام کردند که با چند نفر برای قبول این پست در حال

کلاف سر در گم استقلال در انتخاب مدیر عامل و بازگرداندن استراماچونی

یک بام و دو هوایی وزارت ورزش درباره انتخاب فتح الله زاده به عنوان عضو هیئت مدیره باشگاه استقلال و اینکه از میان گزینه‌هایی مانند فتح الله زاده، اولیایی و آذری چه کسی باید مدیر این باشگاه شود گفت: به اعتقاد ما با شرایط فعلی باشگاه فتح الله زاده، اولیایی و آذری می‌توانند عضو هیئت مدیره باشگاه باشند و این افراد باید با یکدیگر توافق کنند تا یکی از آن‌ها به عنوان مدیرعامل باشگاه انتخاب شود. یعنی با همکاری و اتفاق نظر هیئت مدیره هیئت مدیره باشگاه باشند و بعدی مشخص شود، نه اینکه اگر اولیایی مدیرعامل شود بگویم فتح الله زاده بهتر بود یا برعکس.

او در ادامه گفت: در حال حاضر هر ۳ گزینه خیلی دانسا و با تجربه شده اند. به اعتقاد ما اگر این ۳ نفر به همراه ۲ فرد مناسب دیگر عضو هیئت مدیره باشند، باید بنشینند و برای مدیرعاملی یک نفر از میان خودشان تصمیم بگیرند. آن‌ها حتی می‌توانند مدیرعامل را به صورت دوره‌ای انتخاب کنند، به این صورت که برای یک سال یک نفر مدیرعامل باشگاه باشد و اگر عملکردش راضی کننده بود، در سمش ابقا شود در غیر این صورت یکسی دیگر از اعضا به عنوان مدیرعامل انتخاب شود. منروی برای ماندن در جمع هیئت مدیره شخص شایسته‌است، اما از بقیه اعضا شناختی ندارم. امیدوارم اعضای هیئت مدیره با خود جمعی این استفاده کنند و تصمیمی بگیرند که باشگاه را نجات دهد.

به عنوان برترین مدافع این رقابت‌ها تا پایان هفته دوم معرفی شد. در این هفته تیم اسکرابلچانوف که میلاد عبادی‌پور دریافت کننده ملی‌پوش تیم ملی ایران را در اختیار دارد، با نتیجه ۳ بر یک مقابل میزبانش چارنی رادوم به برتری رسید و تیم اولشتین با حضور محمد موسوی مقابل تیم صدرنشتین زانسا با نتیجه یک بر یک مغلوب شد.

در این دو بازی میلاد عبادی‌پور ۱۳ و محمد موسوی ۵ امتیاز برای تیم‌های خود کسب کردند. طبق اعلام سایت پلاس لیگا در حال حاضر سید محمد موسوی به همراه توماس گالمبکا، با ۳۰ امتیاز بهترین مدافعان این لیگ تا پایان هفته دوم است.

به گزارش خبرنگاری تسنیم، حمید استیلی در حاشیه تمرین دیروز تیم فوتبال امید ایران، تأکید کرد، طبق اساسنامه تمام باشگاه‌ها وظیفه دارند بازیکنان خود را در اختیار تیم امید قرار دهند.

به گزارش خبرنگاری تسنیم، حمید استیلی در حاشیه تمرین دیروز تیم فوتبال امید ایران، تأکید کرد، طبق اساسنامه تمام باشگاه‌ها وظیفه دارند بازیکنان خود را در اختیار تیم امید قرار دهند.

عجیب به پرسپولیس علاقمند بود. حالا این بحث‌ها برای سر کار گذاشتن هواداران است. نمی‌دانم چرا با احساسات مردم بازی می‌کنند.

او درمورد اینکه کدام یک از گزینه‌ها می‌توانند مدیرعامل بهتری برای استقلال باشند، بیان کرد: آقایان اعلام کردند که با چند نفر برای قبول این پست در حال

اخبار کوتاه خارجی

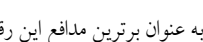

مراس قرعه‌کشی مرحله یک هشتم نهایی لیگ قهرمانان اروپا در نین سسونس برقرار شد و تیم ها رقبای خود را در این مرحله شناختند

به گزارش خبرگزاری فارس، قبل از انجام مراسم، تیم‌های بارسلونای اسپانیا، بایرن مونیخ آلمان، یوونتوس ایتالیا، آرب لایپزیگ آلمان، لیورپول انگلیس، منچسترسیتی انگلیس پاری‌سن‌ژرمن فرانسه و والنسیا اسپانیا که بهترین نتایج مرحله گروهی را کسب و به عنوان تیم نخست صعود کرده اند، در سید یوفا قرار گرفتند و از امتیاز انجام بازی دوم (پیکار برگشت) در خانه برخوردار شدند.

آتالانتا ایتالیا، اتلتیکومادرید اسپانیا، چلسی انگلیس، بوریسلیورنومند آلمان المپیک لیون فرانسه، ناپولی ایتالیا، رئال مادرید اسپانیا و ناتنهام هاتسپر انگلیس نیز تیم‌های خارج از این مجموعه بودند.با انجام قرعه‌کشتی،تیم‌های حاضر اینگونه رقبای خود را شناختند: بوریسلیورنومند – پاری سن ژرمن رئال مادرید – منچسترسیتی آتالانتا – والنسیا اتلتیکومادرید –لیورپول چلسی – بایرن مونیخ المپیک لیون – یوونتوس ناتنهام – لایپزیگ ناپولی – بارسلونا

سیدمحمد موسوی بهترین مدافع پلاس لیگای لهستان
لژیونسر تیم ملی والیبال ایران تا پایان هفته دهم پلاس‌لیگای لهستان، در صدررتکنیک‌بهرترین مدافعان این لیگ قرار دارد. به گزارش ایسنا، هفته دهم از رقابت‌های لیگبرتر والیبال باشگاه‌های لهستان (پلاس لیگا) برگزار شده که در پایان، با توجه به درخشش لژیونرهای ایرانی این لیگ، سید محمد موسوی

به عنوان برترین مدافع این رقابت‌ها تا پایان هفته دوم معرفی شد. در این هفته تیم اسکرابلچانوف که میلاد عبادی‌پور دریافت کننده ملی‌پوش تیم ملی ایران را در اختیار دارد، با نتیجه ۳ بر یک مقابل میزبانش چارنی رادوم به برتری رسید و تیم اولشتین با حضور محمد موسوی مقابل تیم صدرنشتین زانسا با نتیجه یک بر یک مغلوب شد.

در این دو بازی میلاد عبادی‌پور ۱۳ و محمد موسوی ۵ امتیاز برای تیم‌های خود کسب کردند. طبق اعلام سایت پلاس لیگا در حال حاضر سید محمد موسوی به همراه توماس گالمبکا، با ۳۰ امتیاز بهترین مدافعان این لیگ تا پایان هفته دوم است.

به گزارش خبرنگاری تسنیم، حمید استیلی در حاشیه تمرین دیروز تیم فوتبال امید ایران، تأکید کرد، طبق اساسنامه تمام باشگاه‌ها وظیفه دارند بازیکنان خود را در اختیار تیم امید قرار دهند.

به گزارش خبرنگاری تسنیم، حمید استیلی در حاشیه تمرین دیروز تیم فوتبال امید ایران، تأکید کرد، طبق اساسنامه تمام باشگاه‌ها وظیفه دارند بازیکنان خود را در اختیار تیم امید قرار دهند.

عجیب به پرسپولیس علاقمند بود. حالا این بحث‌ها برای سر کار گذاشتن هواداران است. نمی‌دانم چرا با احساسات مردم بازی می‌کنند.

او درمورد اینکه کدام یک از گزینه‌ها می‌توانند مدیرعامل بهتری برای استقلال باشند، بیان کرد: آقایان اعلام کردند که با چند نفر برای قبول این پست در حال

ورزشی

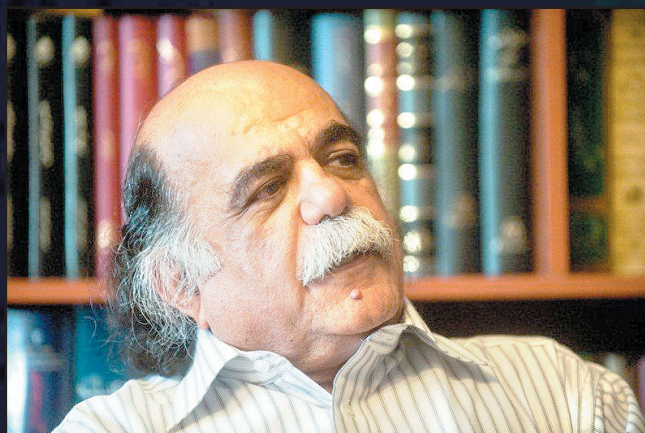

پیشینه تاریخی یلدا

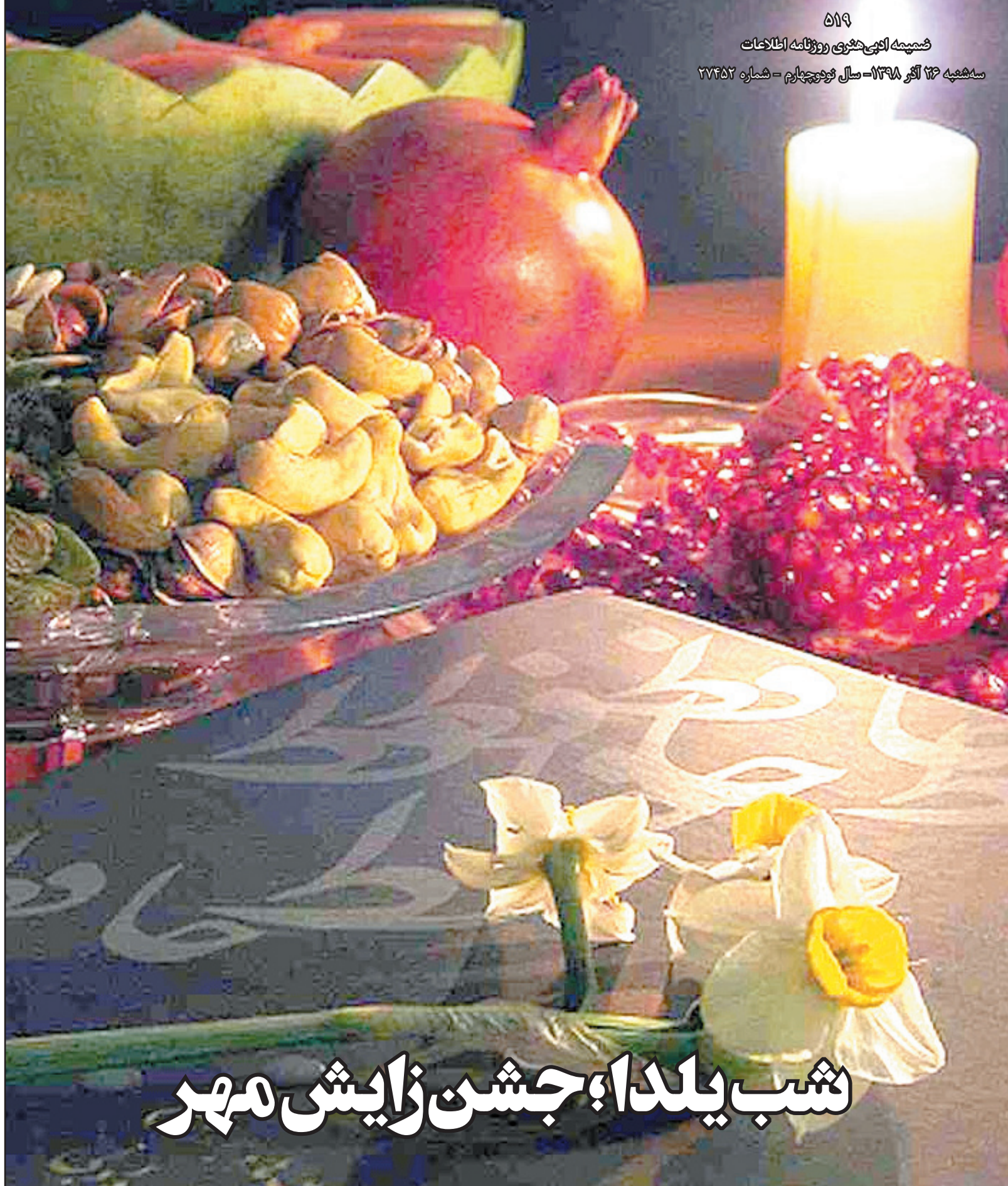
در گفت و گو با استاد
دکتر میرجلال الدین کزازی

۵۱۹

ضمیمه ادبی-تاریخی روزنامه اطلاعات

شماره ۲۶ آذر ۱۳۹۸ - سال نهم - شماره ۲۷۴۵۲

شب یلدا؛ جشن زایش مهر

ترانه‌های باباطاهر

دلی دارم خریدار محبت

کز او گرم است بازار محبت

لباسی دوختم بر قامت دل

ز پود محنت و تار محبت

***

عریان چو آفتابم و در پوشند

مه طلعتان قبای زرافشانم

«الهی قمشه‌ای»

چنان که فردوسی در حوزه حماسه قرن هاست که بی‌رقیب مانده است، باباطاهر نیز در مقام خود منحصر به فرد است و اینک هزار سال است که بر اورنگ ترانه‌های روستایی که همان دشت و صحرا و کوه و دریاست، تکیه زده و هیچکس را با او لاف همسری و سودای برابری نبوده است و هیچ شاعر دیگر نمی‌شناسیم که ترانه‌های محلی و روستایی را در کنار اشعار متین و سنتی جهان نهاده باشد، مگر «اربرت برنز» (Robert Burns) انگلیسی که می‌توان او را باباطاهر انگلستان نامید. چنان که «ادوارد براون» باباطاهر را «اربرت برنز» ایران خوانده است.

ترانه‌های طاهر را می‌توان پیشرو غزل عاشقانه عرفانی و طلیعه سبک عراقی شمرد و می‌توان او را مصداق بارز بلبل در بیت زیر از حافظ دانست که فرمود:

بلبل ز شاخ سرو به گلبنگ پهلوی

می‌داد دوش درس مقامات معنوی

یعنی بیا که آتش موسی نمود گل

تا از درخت نکته توحید بشوی

برخی از عاشقان شعر، چون رشید یاسمی، تمامی ترانه‌های طاهر را در یک آه جانسوز خلاصه کرده‌اند که تا ژرفای جان شنوندگان آشنا نفوذ می‌کند و بارقه این آه است که محافل موسیقی ایرانی را گرم کرده است.

شمسی قیس رازی، ادیب و محقق معروف قرن هفتم، مؤلف کتاب مستطاب «المعجم فی معاییر اشعار العجم»، گرچه بر وزن عروضی فهلویات یعنی ترانه‌های پهلوی زمان خرده گرفته اما به مقبولیت و محبوبیت آن اعتراف کرده و آن را در تحریک عواطف و اهتزاز روح یگانه دانسته است:

«و باعث کلی و داعیه اصلی بر نظم این [وزن ثقیل]

و بجز مستحدث در سلک اوزان قدیم و بحور مشهور آن بود که کافه اهل عراق را از عالم و عامی و شریف و وضع به انشاء و انشاد [ادبیات] فهلوی مشعوف یافتم و به اصغاء و استماع ملحونات آن مولع دیدم بل کی هیچ لحن لطیف و تالیف شریف از طرق اقوال عربی و اغزال دری و ترانه‌های معجز و داستان‌های مهیج، اعطاف ایشان را (چنان) در نمی‌«جانبانند» و دل و طبع ایشان را در اهتزاز نمی‌آورد کی»

لحن اورامان و بیت پهلوی

زخمه رود و سماع خسروی

و این سخن شمس قیس همچنان در محافل وجد و سماع و حلقه مطربان و خنیاگران سنتی ایران راست می‌آید از آنکه عاشقان ساز و آواز ایرانی هنوز بیشترین وجد و حال را با طنین خوش‌آهنگ و خاطره‌انگیز ترانه‌های طاهر عریان حاصل می‌کنند و هنوز در بیشتر اجراهای ساز و آواز ایرانی چند ترانه بابا که به الحان گوناگون خوانده می‌شود، پایان بخش محافل موسیقی ایرانی است و ما در این گنجینه به تقریب، همه این جواهرات پهلوی را جای دادیم و نادر ترانه‌ای توان یافت که خنیاگری از طاهر خوانده و پسندیده باشد و ما در این مجموعه نیاورده باشیم.

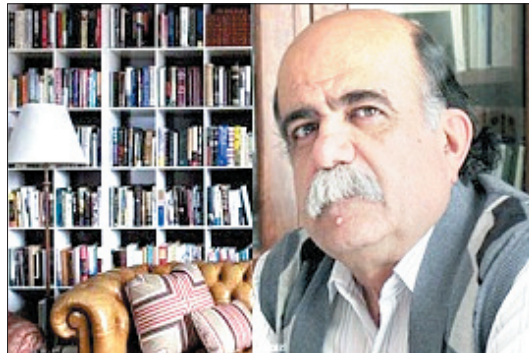
ادامه دارد

گفت و گویی با استاد «دکتر میر جلال الدین کزازی» در باب پیشینه تاریخی یلدا

● لیلا مهدادی

شب یلدا؛ جشن زایش مهر

اشاره: سراغ استاد کزازی رفتیم برای بیرون کشیدن ریشه‌های یک شب باستانی؛ شب یلدا. این که «یلدا» از کجا آمده، چه پایه ای دارد، نمادها و نشانه‌های آن چه معنایی دارند و در مجموع، پای در چه آیین و مناسکی دارد. کزازی در این گفتوگو درباره تمام اینها می‌گوید و همچنین از موضوعاتی سخن می‌گوید که شاید عده‌ای از خوانندگان ندانند. به خصوص کسانی که شب عید سال نوی مسیحی را دنبال می‌کنند. در ادامه درباره پیوندهای یلدا با کریسمس خواهید خواند. همچنین ریشه‌های تقدیس یکشنبه میان مسیحیان که باز هم ریشه در آیین‌های باستانی ایران دارد. درباره تمام آنچه سر سفره یلدا می‌بینیم نیز سخن گفته شده است و وجود آنها را با تسلط، ریشه‌شناسی کرده‌اند. آنچه در ادامه می‌خوانید، توضیح تمام ماجراست؛ ماجرای این شب طولانی؛ شب یلدا.

*استاد؛ شاید بهتر باشد برای گفتن از یلدا، در ابتدا شما از نخستین خاطره‌ای که از این شب دارید بگویید. این که این شب را خانواده‌تان چطور بر گزار می‌کردند؟

درست به یاد ندارم نخستین شب یلدایی که گذرانیده‌ام، در چه زمانی بوده است. آنچه من می‌دانم این است که در خانواده ما آیین شب یلدا مانند دیگر جشن‌های بزرگ ایرانی، به‌ویژه نوروز، هر سال برگزار می‌شد. خوان شب یلدا را مادرم می‌گسترده، من، برادران و خواهرم بر گرد این خوان می‌نشستیم و روان شاد پدرم، بالاترین بخش خوان جای می‌گرفت.

آیین‌های شب یلدا، رسم و راه‌هایی که در این شب ایرانیان برمی‌گزارند، یک به یک انجام می‌شد. بر آن خوان هندوانه بود، نار بود و آجیل ویژه شب یلدا نهاده می‌شد. دیوان حافظ بر این خوان بود. قرآن نهاده می‌شد. به هر روی، روان شاد پدر، فال‌ی می‌زد با دیوان حافظ. به ما می‌گفت آنچه را می‌خواهید از ذهن بگذرانید، پاسخ را از خواجه دانای راز شیراز خواهید ستانند. گاهی هم میهمانانی به خانه ما می‌آمدند و در شادی این جشن کهن ایرانی با ما همباز می‌شدند. من کودک کم‌سالی بودم و زمانش را به درستی در ذهن ندارم.

*یکی از ویژگی‌های بارز یلدا، دورهم جمع شدن فامیل در خانه بزرگان است، شما نیز خاطراتی از این دست دارید؟

آری؛ گاهی ما به خانه پدر بزرگ و مادر بزرگ می‌رفتیم. پدر بزرگ سال‌ها پیش در گذشته بود؛ پدر بزرگ پدری. اما پدر بزرگ مادری در آن روزگار هنوز در جهان بود و به همان سان مادر بزرگ مادری. مادر بزرگ پدری هم هنوز در میان ما بودند. هم به دیدار پدر بزرگ و مادر بزرگ پدری می‌رفتیم، هم مادر بزرگ مادری. گاهی هم آنان به خانه ما می‌آمدند.

*شب یلدا یکی از آیین‌های کهن ایرانی است که مردم آن را به شادی برگزار می‌کنند. آیینی که به دوره‌های پیشین برمی‌گردد. دورانی که بیشتر مردم به کشاورزی و دامداری مشغول بودند و شروع زمستان نباید برای آنان شادی‌آفرین می‌بود. دلیل شادی مردم در این شب چیست؟

این برمی‌گردد به گونه‌ای گاه‌شماری کهن ایرانی که هنوز به شیوه‌ای سنتی در میان کشاورزان روایی دارد. به‌ویژه در میان کردان. بهار کردی، زودتر از بهار گاه‌شمارانه کنونی فرا می‌رسد. آن شادی که از آن گفته می‌شود، می‌تواند به این نایکسانی گاه‌شمارانه بازگردد.

*از این شب به عنوان آیینی ایرانی نام برده می‌شود. قدمت تاریخی یلدا به زمانی برمی‌گردد؟

جشن و آیین شب یلدا پیشینه‌ای بسیار دیرینه دارد. هر چند در روزگاران نوتر در تاریخ ایران، این جشن به جشنی مردمی، دگرگونی یافته است. مانند جشن‌های بزرگ فراگیر، جشنی رسمی شمرده نمی‌شده است. جشن‌هایی مانند

نوروز، مهرگان، سده، بهمن‌گان کارکردی مردمی داشته است. از این دید می‌توان آن را با جشن چهارشنبه‌سوری بستیم. اما این جشن، جشنی است که از دید روانشناختی، از دید ویژگی‌هایی که در آن می‌یابیم، با نوروز سنجیدنی است. مانند جشن و آیین نوروز، خوانی ویژه را ایرانیان در این جشن می‌گسترند. آنچه بر این خوان می‌نهند، مانند ۷ نماد جشن نوروزی، کارکرد و ارزش آیینی و نمادشناختی دارد. در پیوند است با خورشید؛ زیرا که جشن و آیین یلدا از نگاهی فراق می‌توانیم گفت جشن و بزرگداشت مهر یا خورشید است. از سوی دیگر، این جشن بازمی‌گردد به دین‌آوری به نام مهر یا میترا که در روزگار اشکانی سر برآورد و روزگاری آیین آن در ایران گسترش یافت. به شیوه‌ای شگفت به جهان‌شاهی رم راه برد. آیین فراگیر و همگانی رومیان شد به گونه‌ای که بزرگترین هم‌اورد آیین ترسای، آیین مهرپرستی بود.

هر چند با گسترش آیین ترسای، آیین مهر در باختر زمین روایی خود را از دست داد، اما در فرهنگ ترسایان همچنان برجای ماند. بسیاری از نمادها، بنیادها، نشانه‌ها، رفتارها در فرهنگ و آیین ترسای برگرفته و بازمانده از آیین و فرهنگ مهرپرستی است. من تنها به یک نمونه که نمونه‌ای آشکارتر و برجسته‌تر است، بسنده می‌کنم. آن هم نام روز سپند آیینی در فرهنگ ترسای است که روز یکشنبه است، اما این روز در آیین مهری هم روزی ارجمند و سپند شمرده می‌شده است و نام آن هنوز گویای پیشینه مهرپرستانه آن است. نام این روز در زبان‌های اروپایی روز خورشید است. نمونه آن در انگلیسی «ساندی» می‌گویند. آیین مهرپرستی پیوندی تنگ با خورشید داشته است.

*از آیین‌ها سخن به میان آمد. آیا آیین‌های ایرانی داریم که امروز کمتر از آنها گفته شود و جایگاه خود را از دست داده باشند؟

ایران سرزمین آیین‌های شادمانی و جشن‌های بزرگ است. تا آنجایی که من می‌دانم، در هیچ فرهنگی در جهان به اندازه فرهنگ ایرانی ما با جشن‌ها و آیین‌های شادمانی در آن شماری که ایرانیان آنها را برمی‌گزارند و هنوز پاره‌ای از آنها را برمی‌گزارند، روبرو نیستیم. بسیاری از آیین‌ها امروز کاربرد ندارند، اما آنچه مایه شادمانی است، این است که ما می‌بینیم چندسالی است در ایران جشن‌ها و آیین‌هایی را ایرانیان به‌ویژه جوانان ایرانی بر پای می‌دارند که صدها سال است فرو نهاده شده‌اند.

برای نمونه جشن اردیبهشت‌گان، جشن خردادگان، جشن تیرگان، جشن سپندارمزدگان. من خود در این جشن‌ها انباز بوده‌ام و سخن رانده‌ام. ایرانیان دست کم در هر ماه جشنی بزرگ می‌آراسته‌اند. در گاه‌شماری کهن ایرانی، پایه بر روز و ماه و سال بوده است. هفته از فرهنگ سامی ستانده شده است. می‌دانیم که ۱۲ ماه سال هر کدام نامی دارند و به همان سان ۳۰ روز ماه نیز هر کدام به نامی نامیده می‌شوند. آن نام‌های دوازده‌گانه در شمار این نام‌های سی‌گانه یا حتی سی‌ویک‌گانه جای دارد.

پس در هر ماه، روزی را می‌توانیم یافت که همنام باشد با آن ماه. این همنامی را نیاکان ما به فال نیک می‌گرفتند و آن را خجسته و همایون می‌دانسته‌اند. به پاس این خجستگی و میمونی، جشنی بزرگ می‌آراستند. از سوی دیگر، جشن‌های بسیار برگزار می‌شده است که خاستگاه‌هایی دیگر داشتند. به رخدادی اسطوره‌ای برای نمونه بازمی‌گشتند که هزینه‌ای اخترشناختی، جشن‌های باشکوه و بزرگی برگزار می‌شده که با دگرگونی‌های گیتی در پیوند بوده است. آنها را گاه‌نامار می‌گفته‌اند. ۶ جشن بزرگ.

ادامه در صفحه ۳

دانش‌نویس‌های آهان آهان دار
محبوب صالح علا

۹۹

گیلاس‌ها به خاطر تو می‌رسند!

محبوب! پیراهن‌هایم می‌روند در گندمزارهای یاد شما و با شرمی گل بهی آواز می‌خوانند:

زین تنگنای خلوتم خاطر به صحرا می‌کشد

کز بوستان باد سحر خوش می‌دهد پیغام را
محبوب! من عاشقم، جامه‌هایم چرا شما را دوست می‌دارند؟
همین که یاد شما می‌کنم، جامه‌هایم لبخند می‌زنند، همین که شما دور می‌شوید، یکی یکی لباس‌هایم مرا سؤال پیچ می‌کنند. پیراهنم می‌پرسد چرا رفت؟ ای کاش ما هم با او می‌رفتیم، شالم بغض می‌کند. کفش‌هایم پیاده دنبال شما می‌افتند و من پابرهنه در انتهای اندوهی بدون شرح می‌مانم.

لباس‌هایم برای خودشان موزه کوچکی درست کردند. دستمال سفیدی که در نسیم رها شده، کفش‌هایی که در انتظار شما مندرس شده‌اند، پیراهنی که جای لکه‌های نگاه شما را بر آن مانده، شالی که هوای شما به آن خورده و کتی که در فراغت پیر شده، چه موزه‌ای است، تماشایی!

آوازی را که در تنهایی برای شما می‌خواندم در جیب پیراهنم مانده، همه لباس‌هایم در کمد بوی آن ترانه را گرفته است. نهر آبی از بارانی‌ام می‌گذرد، جنگلی روی سینه پیراهنم قربانی شده با همه شیرها و پلنگ‌ها و پروانه‌های رنگی و طوطی‌های سخن‌گو و راز تاریکی جنگل.

جای لب من روی تنه درختان حک شده و آتشی که ساختم هم چنان شعله‌ور است، جنگلی در سینه پیراهن من می‌سوزد. و همه آتش‌نشان‌های جهان در کار خاموش کردنش هستند.

محبوب! سر به کجا بگذارم که یاد شما آنجا نباشد؟ کدام هوا را تنفس کنم که هوای شما نباشد. در کدام غروب نقشی از صورت ماه شما نیست، کدام خورشید با دیدن شما طلوع نمی‌کند. شما کجای جهان نیستید؟

محبوب! دوباره پاییز، دوباره روزهایی که دهان‌ها بوی تو را می‌دهند و پنجره‌ها شروع می‌کنند به باز شدن، دوباره بادهای شرقی و یادهای شادی بخش، که وقتی از چنین روزهایی می‌گوییم، واژه‌ها پهلوان می‌شوند، واژه‌ها رستم می‌شوند، حماسه می‌شوند. چشم باز می‌کنم و دوباره روز ماست و تکه‌ای از خورشید به خاطر هر یک از ما سنجاق شده.

محبوب! چه کار می‌کنی؟ یکسره اشیایی به سمت من پرتاب می‌کنی، چشم‌هایت را، ابروهایت را و جنون را.
شما را که دیدم زندگی تنها یک انتخاب داشت، گیلاس‌ها به خاطر تو می‌رسند، بر نوشته‌های من سلطنت باشکوهی دارید. مالامال شما شده‌ام.

برتابند، زیرا شایسته می‌دانستند که شب‌های بزرگ و آیینی را زنده بدارند و گواه دمیدن خورشید باشند. افسانه گفتن یا شعر خواندن یا با دیوان حافظ فال‌زدن یا بهره‌بردن از خوردنی‌هایی که در این خوان‌ها نهاده می‌شده است؛ همه شیوه‌ها و شگردهایی بوده است که خوان‌نشین‌ها به یاری آنها شب را تا دمیدن خورشید بیدار بمانند.

* فال حافظ گرفتن، آن بخش از این شب است که هنوز همچنان در خانه‌ها دیده می‌شود. اگر چه در دهه‌های پیشین، ما شاهنامه‌خوانی را نیز شاهد بودیم. به گمان شما دلیل شاهنامه‌خوانی به روحیه حماسی ایرانیان و قصه‌های حماسی شاهنامه برمی‌گردد؟

بی‌گمان چنین است، هنوز هم در پاره‌ای از شهرهای ایران، آیین شاهنامه‌خوانی در شب یلدا انجام می‌شود. اما در شهرهای بزرگ، بیشتر دیوان حافظ را می‌خوانند. به هر روی، شاهنامه در چشم ایرانیان همواره تنها دیوانی از سروده‌ها نمی‌نموده است. آن را شاهکاری ادبی تنها نمی‌انگاشتند. گونه‌ای نامه فراسوی و مینویی می‌شمردند. به همان سان پس از شاهنامه، مردمی‌ترین دیوان سخن پارسی، دیوان حافظ است. از همین روست که ما این دو را در خوان شب یلدا می‌بینیم.

* جهان امروز، جهان فن آوری است. پدیده‌ای که انسان امروز را تحت سیطره خود در آورده است. آیا می‌توان این ترس را داشت که فن آوری بتواند حریف آیین‌هایی از جمله شب یلدا شود و به مرور زمان آنها را از یادها ببرد؟

این بیم می‌رود، اما به درست از همین روی که شما گفتید، من می‌انگارم که این جشن‌ها و آیین‌های کهن، کارکرد و گسترش و روایی و ارزشی افزون‌تر در آینده خواهند یافت. زیرا به یاری آنها ایرانیان می‌توانند با فرهنگ درخشان ایرانی و پیشینه درخشان نیاکان خود، پیوندی استوار، زنده و تپنده داشته باشند. چاره‌ای است در برابر گسترش فرهنگی که بر دوش فن آوری رسانه‌ای، به هر گوشه راه می‌جویند.

سال پیش برمی‌گردند. گاهی پیشینه نماد را ما می‌دانیم یا با پژوهش و رسیدن بر آن آگاه می‌شویم. گاهی نمادها آن قدر دیرینه‌اند، آنچنان در غبار روزگار گم شده‌اند که نمی‌توانیم خاستگاه و پیشینه آن را ببابیم.

* گذر زمان یلدا را دچار دگرگونی کرده است؟

دگرگونی‌هایی در این جشن رخ داده است، اما این دگرگونی‌ها در رویه است. گوهر و ژرفا و بنیاد آنها را اگر پژوهشیم، می‌بینیم در همه جا یکسان است.

* ریشه واژه یلدا را می‌توان در زبان فارسی یافت؟

یلدا واژه‌ای ایرانی یا پارسی نیست. واژه‌ای است برگرفته از زبان آرامین. سپس از زبان سریانی که در زبان تازی کاربرد یافته است. یلدا به معنی زایش است با میلاد. تولد واژگانی اینگونه در زبان تازی هم‌ریشه است. این جشن را از آن رو جشن شب یلدا می‌نامند که جشن زایش مهر است. مهر در کاربرد و معنایی که پیشتر گفته شد، هم خورشید و هم دین‌آوری که بنیاد آیین مهرپرستی را نهاد.

* شما در جایی فرمودید که کریسمس، همان شب یلداست!

۲۵ دسامبر، جشن زادن مهر را مهرپرستان باشکوه بسیار برمی‌گزاردند. جشنی که می‌توان آن را با جشن و آیین شب یلدا برابر نهاد. در پی دگرگونی‌های گاه‌شماری، چند روز در میانه این دو جدایی افتاده است؛ اما هنوز در پاره‌ای از کیش‌های ترسای این جشن را جشن خورشید می‌نامند که به درست برابر است با جشن شب یلدا که جشن زایش خورشید هم هست.

* حافظ خوانی، یکی از آیین‌هایی است که در این شب برگزار می‌شود. آیینی که از گذشتگان، سینه به سینه به ما رسیده است. آیا می‌توان گفت که یکی از دلایل شعرخوانی در میان نیاکان، ما برمی‌گردد به نبود سرگرمی‌ها در آن روزگاران؟

شما درست می‌گویید. گسترش این خوان‌ها ترفندی بوده است برای این که ایرانیان سر خود را گرم بدارند. گذر روز را به شیوه‌ای

* شب یلدا آیینی است ایرانی، اما شگفتی این جشن در این است که شهرهای مختلف این جشن را به شیوه‌های مختلف برگزار می‌کنند. درواقع هر یک از شهرها آیین‌های مختص به خود را دارند. ریشه این تفاوت‌ها را در کجا می‌توان یافت؟

این نایکسانی‌ها یا تفاوت‌ها آنچنان نیست که بتوان ریشه و بنیادی برای آنها یافت. این تفاوت‌ها را در جشن و آیین نوروز هم می‌بینیم، اما اگر پوسته را به کناری بزنیم و اندکی به ژرفا بگریم، می‌بینیم که این تفاوت‌ها از میان خواهد رفت. هر بومی از ایران، هر تیره‌ای از ایرانیان، این جشن‌ها را با شیوه‌ها و هنجارهای فرهنگی و زیستی خود هماهنگ کرده‌اند. به هر روی در خوان شب یلدا نمادهایی هست که در سراسر ایران همگان بر خود بایسته می‌دانند که آنها را بر این خوان بنهند.

* شما به نمادها اشاره کردید. هر یک از این نمادها چه فلسفه و قصه‌ای را پشت سر خود می‌بینند؟ و آیا می‌توان در میان آنها نمادی وارداتی را دید؟

شما هیچ خوانی از خوان‌های شب یلدا را در هیچ جای ایران نمی‌یابید که میوه انار در آن نباشد. زیرا این میوه ارزشی آیینی دارد. این میوه به شیوه‌ای رازورانه، نشانه خورشید است. در میان میوه‌ها نزدیک‌ترین میوه از دید نمادشناختی به خورشید انار است. اما در روزگاری در ایران که چندان کهن نیز نیست، میوه دیگری هم بر این خوان افزوده شده است؛ هندوانه. این میوه همچنان که از نام آن هم پیداست، میوه بومی ایران نیست.

حالا چرا هندوانه را هم در این روزگار بر این خوان می‌نهند؟ به پاس رنگ سرخ آن که یادآور یکی از رنگ‌های بنیادین خورشید است. مانند ماهی سرخ که بر خوان نوروزی جایی یافته است، اما در شمار نمادهای کهن این خوان نیست. بی‌گمان هر یک از این نمادها قصه و فلسفه‌ای دارند. هنگامی که ما آنها را نماد می‌نامیم، بر همین نکته باریک انگشت می‌نهم. نماد پیشینه‌ای بسیار دیرینه در تاریخ دارد. نمادها به صدها سال و حتی هزاران

در مورد مضمون یا محتوای شعر هم با دیگران متفاوت است. برخی از شاعران سبک آزاد در شعرشان حال و هوای خاصی دارند.

مانند مسائل سیاسی، فلسفی، اجتماعی، حماسی، عشقی، ملی و نظایر آن. اما سپهری فارغ از همه این مسائل، تنها در اندیشه خلق اثر هنری است: «هنری برای هنر». که از این‌بابت بارها و بارها مورد اصابت تیرهای خشم و انتقاد قرار گرفته است. با این همه گهگاه در مسیر خلق یک اثر هندی به سوی پارهای مسایل اجتماعی، فلسفی، روانشناختی و نظایر آن روی نهاده است.

قالب‌های شعری و ویژگی‌های شعر سهراب
در عصر ما، دو قالب عمده برای شعر پارسی وجود دارد:

الف ـ قالب سنتی (عروضی، رسمی، کهن، کلاسیک)

ب ـ قالب آزاد (شعر نو، شعر امروز)

قالب سنتی یا عروضی، سابقه‌ای دیرینه دارد. شاعر باید در شعر عروضی، همه قواعد و قوانینی را که در مورد شعر منظور شده است، به کار بندد. بر مبنای این قالب شعری، سروده‌ای که قواعد ویژه در آن لحاظ نشده باشد، به حساب شعر نمی‌آید. تعریف شعر برای پیشینیان چنین بود: «کلام موزون، مخیل و مقفی که به منظور شعر نوشته شده باشد».

در این قالب، وزن و قافیه ار کان عمده و اساسی شعر بوده‌اند. هر کدام از این دو، قواعد خاص خود را داشته‌اند و رساله‌ها و کتاب‌های بسیاری برای آن‌ها تالیف و تدوین شده است. برای این قالب تقسیماتی منظور شده است: رباعی، دوبیتی، غزل، قصیده، قطعه، مثنوی، مسسط مستزاد، چهار پاره، ترکیب‌بند، ترجیع‌بند و بحر طویل.

قالب آزاد در سده اخیر به میان آمده و در آغاز با عنوان «شعرنو» شهرت داشته و چون سلاهاست که از پیدایش آن می‌گذرد، دیگر نویست و بهتر است بر آن عنوان «شعرآزاد» نهاده شود. عنوانی که در دیگر کشورها هم به کار رفته است،مانند «vers libre» در فرانسوی و «free verses» در انگلیسی و «شعر الحر» در عربی.

رهگشای این‌ قالب، زنده یاد «نیما یوشیج» (۱۲۷۴–۱۳۳۸) است که بنیان‌گذار تحولی در قالب شعر پارسی شد. او خود این شکل جدید قالب شعر پارسی را شعر نو نام نهاد. پس از او شاعران دیگری در این قالب، سروده‌هایی ارائه دادند که در آغاز با مخالفت شدید شاعران هواخواه شعر سنتی روبرو شد. ولی سرانجام قالب شعر آزاد مقبولیت یافت.

آنچنان که قالب شعر سنتی دارای انواع و اقسامی است با نام‌های ویژه؛ برای انواع و اقسام قالب شعر آزاد هم باید نام‌هایی مناسب داده شود. این کار تاکنون انجام نشده است؛ برخی نامه‌ها به میان آمده(مانند شعر سپید، شعر نیمایی و موج‌نو) که هنوز جانپناخته‌اند. سزوارا است یکی از استادان رشته ادبیات پارسی همت کند و نام‌مناسبی برای اقسام شعر آزاد به میان آورد.

سپهری، پیش از شعر به نقاشی روی آورد. نقاشی را از کودکی و شعر را از نوجوانی آغاز کرد. شعر او در این دوره در قالب شعر سنتی بود. سهراب با استعداد شگفت‌انگیز ذاتی که داشت، می‌توانست در هر رشته هنری ستارای درخشان باشد، اما از نقاشی آغاز کرد.

در نوجوانی با زنده‌یاد مشفق کاشانی آشنا شد و این آشنایی، اشتیاق به سرودن شعر را در او برانگیخت. در همان سال ها بود که با من هم دوستی صمیمانه‌ای داشلمه دارد

در این خزان که به صد جلوه می‌برد دل دانا

هلاک دیدن یاران رفته‌ام چو خماریان
«فریدون توتلی»
حدود نیم قرن از توفیق نخستین دیدار با استاد مظاهر مصفا، این خداوندگار قصیده می‌گذرد، پیشتر از «افواه رجال» و از رادیو دههٔ پنجاه ـ شعری می‌شنیدم که قافیه‌های داخلی، جلب و جذب بیشتری داشت:

صنما بیا، صنما بیا که به عهد بسته وفا کنم

سرو جان و تن، دل و عقل و دین همه در ره تو فدا کنم
به جهان نشان وفا منم که جهان صندق و صفا منم
بری از ریا به خدا منم، به خدا منم که وفا کنم
صنما به من نگهی بکن، نگهی به خاک رهی بکن

نکتی همیشه گهی بکن، که تو را همیشه دعا کنم
از همین جا عشق و علاقه استاد به حکیم صفای اصفهانی و تأثیرپذیری از سبک و سیاق او را در اشعار مصفا توان دید. «برگی از دیوان صفای اصفهانی» گزیده‌ای است با مقدمه منتقم جناب مصفا. باری، شنیدن این غزل به اشتیاق درک محضر مصفا و افتخار تلمذ، پیوسته می‌افزود و همان سال در نخستین آزمون سراسری کشور (۱۳۵۴) توفیق ورود به دانشگاه تهران در رشته زبان و ادبیات فارسی نصیب شد. همین جا بگویم، بهترین و زیباترین و چشم‌نوازترین عبارت و ترکیب، در ذهن و زبان من، همواره «زبان و ادبیات فارسی» بوده است.

بالاخره، این آرزو و شیفتگی تحقق یافت و عجیب این‌که استاد نخستین کلاس درس، جناب مصفا بودند. از همان ابتدا، رفتارها و حرکات و سکنات ایشان، جلب نظر می‌کرد و جاذبه‌ای داشت. یکی از دانشجویان ورودی سال‌های قبل، کتاب مورد تدریس یعنی قند پارسی ایشان را با خود آورده بود. ساعتی نگذشته بود که ضمن صحبت‌ها، ناگهان چشم حضرت استاد به جلد کتاب افتاد که بر عبارت «تمونه‌های شعر دری»، «وری» نیز افزوده بود! یعنی شده بود: «تمونه‌های شعر دری وری»!

استاد، خشمگین و برافروخته، خطاب به این دانشجو، با لحنی گلابه‌مندانه گفت (قریب به مضمون): آقا جان، این رشته عشق و علاقه می‌خواهد. اگر این گونه نیستید، از هم‌اکنون بگذارید و بروید! عمران را بیهوده تلف نکنید... اگر مغزتان را به تصویر بکشند، حاصل آن یک خانه، یک ماشین، یک تلفن و مقداری پول و طلاست! آنگاه به از دست رفتن سنت‌ها و از فرهنگ حاکم بر جامعه انتقاد کرده و گفتند: «ملت ساندوچی» و «جوان شلوار لوله تنگی» از این بهتر نمی‌شود! البته، صفای دل مصفا، نمی‌گذاشت این عصبانیت‌های آنی ادامه یابد و با لطف و لبخند بزرگوارانه ایشان، موضوع ختم به خیر می‌شد.

در طریقت، رنجش خاطر نباشد می بیار

هر کنورت را که بینی چون صفای رفت رفت
«حافظ»

ذکر خاطره‌ای دیگر ـ در همین مضمون ـ خالی از لطف نیست. جلسه دفاع رسالهٔ دکتری یکی از همشهریان قزوینی‌ام بود و حضرت استاد، ظاهراً به عنوان داور تشریف آورده بودند و موضوع رساله بررسی تأثیر شاهنامه فردوسی در خمسه نظامی گنجشای ـ و در حین صحبت‌های دانشجو در دفاع از رسالهٔ خویش، ناگهان استاد مصفا با همان خشم و عصبانیت آنی، چند ورق ـ حدود بیست صفحه ـ از رسالهٔ دانشجو مذکور را از بَیخ کنده و پاره پاره کردند و گفتند: شما چه حقی داری در دفاع از فردوسی، به نظامی توهین کنی و نظامی را اینگونه نقد کنی؟ (قریب به مضمون). دانشجویی مشرف به دکتر شدن، آنچنان متأثر از این حرکت ناپرواانه شد که او هم فوراً در تأیید نظر استاد، همان اوراق را از نسخه نزد خویش بر کند و پاره کرد و همین کار زیر کانه موجب نجات او گشت و موضوع ختم به خیر شد.

چنانچه بخواهیم از میان استادان دانشکده ادبیات دانشگاه تهران (گروه زبان و ادبیات فارسی)، حتی به عدد انگشتان یک دست بر شماریم که به واسطه ویژگی‌های منحصر به فرد خویش، هر یک به نوعی معروف و مشهور شده‌اند؛ حتماً استاد مصفا در این عدادند. شاگردان مصفا، شیفتهٔ شهامت و شجاعت ایشان بودند. مصفا علیرغم بعضی دیگر از استادان که به زور کثرت عکس‌های گونه‌گون و تبلیغ رسانه‌ای، شهرتی به هم زده‌اند و هنوز هم عطش شهرت بیشتر در حرکات و سکناتشان مشهود است؛ با بی‌اعتنایی، دستگاه تلویزیون را «جعبه» خطاب می‌کرد و مناعت طبعی ستودنی در قصایدش موج می‌زد. همین‌جا عرض کنم که چنانچه ـ حداقل در نیم قرن اخیر ـ بخواهیم پنج قصیده به لحاظ فرم و مضمون بر گزینیم، قصیده فلسفی بلند و جاودانی او با ردیف «هیچ» در این میانه می‌درخشد:

مردی زشهر هرگز م و از دیار هیچ

سرگرم شغل هرگز و مشغول کار هیچ

از شهر بی‌کرانه هرگز رسیدام

تا رخت خویش باز کنم در دیار هیچ...

کس خواستار هرگز، هرگز شنیده‌اید؟

ای هیچ دیده‌اید مَنم
هم دوستدار هرگز و هم خواستار هیچ
در دفعهٔ از رسالهٔ خویش، ناگهان استاد مصفا با همان خشم و عصبانیت آنی، چند ورق ـ حدود بیست صفحه ـ از رسالهٔ دانشجو مذکور را از بَیخ کنده و پاره پاره کردند و گفتند: شما چه حقی داری در دفاع از فردوسی، به نظامی توهین کنی و نظامی را اینگونه نقد کنی؟ (قریب به مضمون). دانشجویی مشرف به دکتر شدن، آنچنان متأثر از این حرکت ناپرواانه شد که او هم فوراً در تأیید نظر استاد، همان اوراق را از نسخه نزد خویش بر کند و پاره کرد و همین کار زیر کانه موجب نجات او گشت و موضوع ختم به خیر شد.

این شعر ابوالحسن علی بن الیاس آغازی شده بود:
راست همچون کبوتران سپید

راه گم کردگان ز هیبت باز

بالاخره، آسمیه سر و آشفته حال، به مقصد رسیدیم. شنیدم شاعری به شعرای دیگر می‌گفت: هر کس از دنیا می‌رفت، ما برایش شعر می‌گفتیم، اگر این هواپیما سقوط

می‌کرد، دیگر کسی نبود که برای ما مرثیه‌سرایي کند!

غرض اینکه، صفای مهربان «این سرره مرد شریف عالی‌مقدار» در این نیم قرن‌ی که من بنده به یاد دارم، از جوش بصیرت و صفای خویش در رثای اغلب بزرگان و استادان و ادیبان و شاعران، قصیده‌ها سروده است. یادم است؛ با بی‌اعتنایی، دستگاه تلویزیون را «جعبه» خطاب می‌کرد و مناعت طبعی ستودنی در قصایدش موج می‌زد. همین‌جا عرض کنم که چنانچه ـ حداقل در نیم قرن اخیر ـ بخواهیم پنج قصیده به لحاظ فرم و مضمون بر گزینیم، قصیده فلسفی بلند و جاودانی او با ردیف «هیچ» در این میانه می‌درخشد:

مردی زشهر هرگز م و از دیار هیچ

سرگرم شغل هرگز و مشغول کار هیچ

از شهر بی‌کرانه هرگز رسیدام

تا رخت خویش باز کنم در دیار هیچ...

کس خواستار هرگز، هرگز شنیده‌اید؟

ای هیچ دیده‌اید مَنم
هم دوستدار هرگز و هم خواستار هیچ
در دفعهٔ از رسالهٔ خویش، ناگهان استاد مصفا با همان خشم و عصبانیت آنی، چند ورق ـ حدود بیست صفحه ـ از رسالهٔ دانشجو مذکور را از بَیخ کنده و پاره پاره کردند و گفتند: شما چه حقی داری در دفاع از فردوسی، به نظامی توهین کنی و نظامی را اینگونه نقد کنی؟ (قریب به مضمون). دانشجویی مشرف به دکتر شدن، آنچنان متأثر از این حرکت ناپرواانه شد که او هم فوراً در تأیید نظر استاد، همان اوراق را از نسخه نزد خویش بر کند و پاره کرد و همین کار زیر کانه موجب نجات او گشت و موضوع ختم به خیر شد.

سال‌ها قبل که برای بزرگداشت هشتادمین سال تولّد استاد شهیار، ملازم رکاب عده‌ای از شاعران و ادیبان به تبریز رفته بودیم، در راه بازگشت به تهران، هواپیمای گرفتار «چالهٔ هوایی» و رعد و برق و طوفان و باران شدید، مصداق

سه‌شنبه ۲۶ آذر ۱۳۹۸ - سال نودوچهارم - شماره ۲۷۴۵۲

ضمیمه ادبی هنری روزنامه اطلاعات

یاد نگاشته ای در گر امیداشت جایگاه علمی و اخلاقی دکتر مظاهر مصفا

صفای مصفا

رفت از دست و افتاد از پای

با همه سرکشی و والاّیی

سوخت لب تشنهٔ مروت و جود

نخلِ با آن بلند بالایی...

چيست پايان کار اهل هنر

درد پیری و رنج بی‌پایی

چيست سودت گر از هنرمندی

پای بر فرقی فرقدان سایی...

گر نیاسوده‌ای دمی از عمر

بعد از این عمرها بیاسایی...

کاستی جان و دل به عشق وطن

تا به عَز و بظن بیفزایی

تا دهی روشنی به چشم سخن

خرج کردی ز نور بینایی...

سعدی روزگار ما بودی

هم به پیری و هم به نرایی...

ای درینا که قدر تو نشناخت

روزگار، آنچنان که می‌شایی

نه منم آنچنان که می‌بایم

خُلُق و خُوی مرا به وقت حیات

خلق و خوی تو را پس از مردن

داغدار غم فراق تو اند

همچو من لاله‌های صحرايي

چه کند دل به تلخی هجرت

چه گُتم من به ناشکیبایی

دست بر دست سایم و گویم

ای درینا حبیب بیغمايی

شهرهٔ شهر مستی و رندی

نامدار دیر شایایی...

حیف است از مجموعهٔ اشعار مصفا (غزل‌ها و قصیده‌ها)

دیوانی پدید نیاید و همین‌جا چشم ما به همت و تلاش جناب میلاد عظیمی است که این امر خطیر را به عهدهٔ توفیق خویش، جلوه‌گر سازند. صحبت از شهامت‌ها و شجاعت‌های حضرت مصفاست. اینکه مصفا استاد حمیدی شیرازی را در شعر و شاعری برتر و بهتر از ملک‌الشعرايی بهار اعلام کنند که بنده هم عرض می‌کنم: جانا سخن از زبان ما می‌گویی!

***

تأکید بر بیان مطلبی را مجدداً در اینجا لازم می‌دانم. اینکه بخصوص در بین استادان و ادبا و شعرای سدهٔ اخیر، بعضی به زور تبلیغ و عکس‌های گونه‌گون و به قول استادم حضرت زرین‌کوب به برکت «تقدّهای پساقویی» شهرتشان بسی بیشتر از موجودیت‌شان بوده است! (اجازه بدهید نام نبرم) و عکس این قضیه اینکه برخی موجودیت‌شان بسیار بیشتر از شهرت‌شان است. من مصفا را مصداق این مدعا می‌دانم. مردی که بی‌دعا و آرام زیست و بی‌دعا و آرام از میان ما رخت بر بست و به سرای باقی شتافت. چنانچه روزی حقیقت، جای واقعیت‌های کاذب را بگیرد و به قول معروف، حق به حقدار برسد، صفای امثال مصفا، جلوه‌گرتر می‌شود: روزی که بر من و تو وز باد مهرگان

آنکه شود پدید که نامرد و مرد کیست

مدح و ذم گفته‌ای به شیوایی

مدح یا ذم کنم چه فرمایي...

داغدار غم فراق تو اند

همچو من لاله‌های صحرايي

چه کند دل به تلخی هجرت

چه گُتم من به ناشکیبایی

دست بر دست سایم و گویم

ای درینا حبیب بیغمايی

(آینده، تیر و مرداد ۱۳۶۳، ص ۲۶۴ – ۲۶۶)

در ادامه بیان شهامت‌ها و شجاعت‌های حضرت مصفا، قصه ماجراهای او با مرحوم استاد فروزانفر، با اینکه بسیار جالب توجه بوده است، اما اجازه می‌خواهم به اشارتی بگذارم و بگذرم. باری با همه دلخوری‌ها و استزادت‌های مصفا و فروزانفر، سال‌ها بعد شهامت و صفای مصفا، در قصیده‌ای از محضر استاد فروزانفر، در حقیقت، حلالیت می‌طلبد و از هجویه خویش در حق استادش، شجاعانه تیزی می‌جوید و دست و قلم را می‌شکند و می‌گوید:

آن خامه که بنوشت هجای تو شکستم

آن دست که بنوشت به جای تو شکستم

***

جاذبه مصفا آنچنان بود که در نخستین دیدارها، دانشجو را جلب و جذب خویش می‌کرد. علاوه بر باطنی پیراسته، ظاهری بس آراسته داشت و حقیقتاً هر دوطرف سکه وجود او «درست» بود.

نقش طبیعی سترد روزگار
نقش الهی نتواند سترد
از میان شاگردان خلف استاد فروزانفر، معدودی مانده‌اند که خداوند سلامشان بدارد.

هزار شخص کریم از وجود شد به عدم

که یک کریم نمی‌آید از عدم به وجود

«ادب صابر»

مصفا و شهامت استقبال از مرگ

انسان‌ها معمولاً از مرگ بیزارند و در چشم و دلشان «جان شیرین خوش است»، اما در این میانه، عارفان و وارستگانی، مرگ را با جان و دل، در آغوش می‌گیرند و استقبال می‌کنند.

خوانده و شنیده‌ام عارفانی و عالمانی ربانی برای درک مرگ

و آماده شدن برای مردن، در دل گور تنگ رفته، شبانروزی

تنها آرمیده‌اند. در غزلیات شمس می‌خوانیم:

به روز مرگ چو تابوت من روان باشد

گمان مبر که مرا درد این جهان باشد...

کنازم چون ببینی، مگو فراق فراق

مرا وصال و ملاقات آن زمان باشد

تو را غروب نماید ولی شروق بود

لحد چو حبس نماید، خلاص جان باشد...

حکیم ناصر خسرو فرماید:

پیش از آن ک ت بکند دست قوی دهر از بیخ

دل از این جای سنجیت همی باید کند

«دیوان»، (ص ۴۰۴)

اما اشتیاق فریدون توتلی در استقبال از مرگ، جالب توجه است:

بشتاب و سبکبار کن از ننگ درنگم

بشگرف، ص ۲۰۶)

دیر شد دیر اندرین گیتی به ناکامی درنگم

تبع یغ یولادم که گردون کرده گردآلود رنگم...

مرگ شیرین بوسه کو تا چون عروسی خنده بر لب

برمن آرد روی و برهاند ازین زندان تنگم

شهسواران در طلسماتند و زین هنگامه جویان

هر زمانی دلکبی بی‌مایه می‌خواند به جنگم

(شگرف، ص ۵۴)

سرانجام، شهامت و شجاعت مصفا در استقبال از مرگ به منضه ظهور نشست و این استاد عارف که جایگاه رفیعش بر چاک چکامه، همواره جاودانه خواهد ماند، در روز چهارشنبه، هشتم آبان

ماه ۱۳۹۸ «بار سنگین تن بر دوش خاک نهاد و در آغوش خواب

ابدی آرام یافت» و در زنگاهش تفرش به خاک سپرده شد. مظاهر

مصفا خطاب به مرگ و فصل پاییز چه نیکو سروده است:

گر به هستی نه ای یارم ای بخت

از بی نیستی یار من باش

گر خریدار من نیستی تو

مرگ را گو خریدار من باش

خیز از جای و خون ریز من باش

از تو می‌خواهم ای فصل پاییز

آخرین فصل پاییز من باش

خاطرات اجتماعی استاد امین‌الله رشیدی

در عرصه آواز و موسیقی

يك عمر خاطره

۱۵۷

اخوانیات

دارد نگاه می فروشت ناز دیگر

گوید به عاشق چشم مست، راز دیگر

تا گشت دمساز دلم یاد تو زیبا

هرگز نخواهم از خدا دمساز دیگر

کُشتی مرا با غمزه‌ها و زنده کردی

در ترگس «افسونگر» ت اعجاز دیگر

زان شب که یادم کردی از راه حجت

بر بام باور می‌کنم پرواز دیگر

با «عطر گیسوی» تو سرمستم که هر شب

دمساز دیگر دارم و طنّاز دیگر

افسانه‌ی «افسونگر» ت شورآفرین است

غوغا به پاکن باز با آواز دیگر

سر تا به پا «من عشقم» و دانم که چشمت

باشد در این سافر سرا غمّاز دیگر

جز ساز موزونت که شد دمساز «صائم»

بیگان‌ام ای «آشنا» با ساز دیگر

«علی‌اصغر صائم کاشانی»

جوابیه!

صائم، نوائی ساز کن با ساز دیگر

تا من به یادت سر کنم آواز دیگر

شیرین دم و شورآفرینی، آری، آری

«دارد نگاه می فروشت ناز دیگر»

ای جان جان در گلزلهای تو دیدم

راز دگر، ساز دگر، آغاز دیگر

موسیقی شعر توأم شوری به جان زد

تا بر کشم از دل نوا با ساز دیگر

با نعمات مرغ خوش‌الحان کاشان

در آسمان‌ها می‌کنم پرواز دیگر

ای قصه‌پرداز «سخن» بیگانه کردی

این «آشنا» را با سخن‌پرداز دیگر

«امین‌الله رشیدی»

چنین می‌توانم گفت که این، دومین اخوانیه (تعریف و تمجید متقابل و شاعرانه بین دو دوست صمیمی از اهالی وادی شعر و شاعری) اینجانب است.

اخوانیهٔ اول بین بنده و مرحوم سیدجلال‌الدین افتخارزاده واعط بود که داستان آن در صفحات ۴۷۹ تا ۴۸۳ کتاب «خاطرها...» عطر گیسو» ی اینجانب آمده است و این دومین هم بین من و حضرت علی‌اصغر صائم (مدیر محترم اخوانیه در مجلهٔ شعر و شاعری) است که نخستین دیدار و آشنائی ما در جلسه نکوداشت دوست و همشهری مشفق، حضرت عباس کی‌مشـ ـ مشفق کاشانیـ در سال ۱۳۸۱

در فرهنگسرای کاشان آغاز و به مصداق

ذرة کانسرد این ارض و سماسست

جنس خود را همچو کاه و کهریاست

این آشنائی خیلی زود به روابط دوستانه و صمیمانه در

سطح عالی مبدّل شد و ایشان با لطف و محبتی که نسبت

به من پیدا کردند، غزل از دل برخاسته اول را که ضمن آن

با استادی تمام، عنوان آلبوم‌های موسیقی بنده را به نام‌های

«عطر گیسو» و «من عشقم» و «افسونگر» در آن گنجیدند

سرودند و من هم با بضاعتی اگر چه مزاجه در شعر و ادبیات،

در مورد مضمون یا محتوای شعر هم با دیگران متفاوت است. برخی از شاعران سبک آزاد در شعرشان حال و هوای خاصی دارند.

مانند مسائل سیاسی، فلسفی، اجتماعی، حماسی، عشقی، ملی و نظایر آن. اما سپهری فارغ از همه این مسائل، تنها در اندیشه خلق اثر هنری است: «هنری برای هنر». که از این‌بابت بارها و بارها مورد اصابت تیرهای خشم و انتقاد قرار گرفته است. با این همه گهگاه در مسیر خلق یک اثر هندی به سوی پارهای مسایل اجتماعی، فلسفی، روانشناختی و نظایر آن روی نهاده است.

قالب‌های شعری و ویژگی‌های شعر سهراب
در عصر ما، دو قالب عمده برای شعر پارسی وجود دارد:

الف ـ قالب سنتی (عروضی، رسمی، کهن، کلاسیک)

ب ـ قالب آزاد (شعر نو، شعر امروز)

قالب سنتی یا عروضی، سابقه‌ای دیرینه دارد. شاعر باید در شعر عروضی، همه قواعد و قوانینی را که در مورد شعر منظور شده است، به کار بندد. بر مبنای این قالب شعری، سروده‌ای که قواعد ویژه در آن لحاظ نشده باشد، به حساب شعر نمی‌آید. تعریف شعر برای پیشینیان چنین بود: «کلام موزون، مخیل و مقفی که به منظور شعر نوشته شده باشد».

در این قالب، وزن و قافیه ار کان عمده و اساسی شعر بوده‌اند. هر کدام از این دو، قواعد خاص خود را داشته‌اند و رساله‌ها و کتاب‌های بسیاری برای آن‌ها تالیف و تدوین شده است. برای این قالب تقسیماتی منظور شده است: رباعی، دوبیتی، غزل، قصیده، قطعه، مثنوی، مسسط مستزاد، چهار پاره، ترکیب‌بند، ترجیع‌بند و بحر طویل.

قالب آزاد در سده اخیر به میان آمده و در آغاز با عنوان «شعرنو» شهرت داشته و چون سلاهاست که از پیدایش آن می‌گذرد، دیگر نویست و بهتر است بر آن عنوان «شعرآزاد» نهاده شود. عنوانی که در دیگر کشورها هم به کار رفته است،مانند «vers libre» در فرانسوی و «free verses» در انگلیسی و «شعر الحر» در عربی.

رهگشای این‌ قالب، زنده یاد «نیما یوشیج» (۱۲۷۴–۱۳۳۸) است که بنیان‌گذار تحولی در قالب شعر پارسی شد. او خود این شکل جدید قالب شعر پارسی را شعر نو نام نهاد. پس از او شاعران دیگری در این قالب، سروده‌هایی ارائه دادند که در آغاز با مخالفت شدید شاعران هواخواه شعر سنتی روبرو شد. ولی سرانجام قالب شعر آزاد مقبولیت یافت.

آنچنان که قالب شعر سنتی دارای انواع و اقسامی است با نام‌های ویژه؛ برای انواع و اقسام قالب شعر آزاد هم باید نام‌هایی مناسب داده شود. این کار تاکنون انجام نشده است؛ برخی نامه‌ها به میان آمده(مانند شعر سپید، شعر نیمایی و موج‌نو) که هنوز جانپناخته‌اند. سزوارا است یکی از استادان رشته ادبیات پارسی همت کند و نام‌مناسبی برای اقسام شعر آزاد به میان آورد.

سپهری، پیش از شعر به نقاشی روی آورد. نقاشی را از کودکی و شعر را از نوجوانی آغاز کرد. شعر او در این دوره در قالب شعر سنتی بود. سهراب با استعداد شگفت‌انگیز ذاتی که داشت، می‌توانست در هر رشته هنری ستارای درخشان باشد، اما از نقاشی آغاز کرد.

در نوجوانی با زنده‌یاد مشفق کاشانی آشنا شد و این آشنایی، اشتیاق به سرودن شعر را در او برانگیخت. در همان سال ها بود که با من هم دوستی صمیمانه‌ای داشلمه دارد

در این خزان که به صد جلوه می‌برد دل دانا
هلاک دیدن یاران رفته‌ام چو خماریان
«فریدون تولی»

حدود نیم قرن از توفیق نخستین دیدار با استاد مظاهر مصفا، این خداوندگار قصیده می‌گذرد، پیشتر از «افواه رجال» و از رادیو دههٔ پنجاه ـ شعری می‌شنیدم که قافیه‌های داخلی، جلب و جذب بیشتری داشت:

صنما بیا، صنما بیا که به عهد بسته وفا کنم

سرو جان و تن، دل و عقل و دین همه در ره تو فدا کنم
به جهان نشان وفا منم که جهان صندق و صفا منم

بری از ریا به خدا منم، به خدا منم که وفا کنم
صنما به من نگهی بکن، نگهی به خاک رهی بکن
نکتنی همیشه گهی بکن، که تو را همیشه دعا کنم
از همین جا عشق و علاقه استاد به حکیم صفای اصفهانی و تأثیرپذیری از سبک و سیاق او را در اشعار مصفا توان دید. «برگی از دیوان صفای اصفهانی» گزیده‌ای است با مقدمه منتقم جناب مصفا. باری، شنیدن این غزل به اشتیاق درک محضر مصفا و افتخار تلمذ، پیوسته می‌افزود و همان سال در نخستین آزمون سراسری کشور (۱۳۵۴) توفیق ورود به دانشگاه تهران در رشته زبان و ادبیات فارسی نصیب شد. همین جا بگویم، بهترین و زیباترین و چشم‌نوازترین عبارت و ترکیب، در ذهن و زبان من، همواره «زبان و ادبیات فارسی» بوده است.

بالاخره، این آرزو و شیفتگی تحقق یافت و عجیب این‌که استاد نخستین کلاس درس، جناب مصفا بودند. از همان ابتدا، رفتارها و حرکات و سکنات ایشان، جلب نظر می‌کرد و جاذبه‌ای داشت. یکی از دانشجویان ورودی سال‌های قبل، کتاب مورد تدریس یعنی قند پارسی ایشان را با خود آورده بود. ساعتی نگذشته بود که ضمن صحبت‌ها، ناگهان چشم حضرت استاد به جلد کتاب افتاد که بر عبارت «تمونه‌های شعر دری»، «وری» نیز افزوده بود! یعنی شده بود: «تمونه‌های شعر دری وری»!

استاد، خشمگین و برافروخته، خطاب به این دانشجو، با لحنی گلابه‌مندانه گفت (قریب به مضمون): آقا جان، این رشته عشق و علاقه می‌خواهد. اگر این گونه نیستید، از هم‌اکنون بگذارید و بروید! عمران را بیهوده تلف نکنید... اگر مغزتان را به تصویر بکشند، حاصل آن یک خانه، یک ماشین، یک تلفن و مقداری پول و طلاست! آنگاه به از دست رفتن سنت‌ها و از فرهنگ حاکم بر جامعه انتقاد کرده و گفتند: «ملت ساندوچی» و «جوان شلوار لوله تنگی» از این بهتر نمی‌شود! البته، صفای دل مصفا، نمی‌گذاشت این عصبانیت‌های آنی ادامه یابد و با لطف و لبخند بزرگوارانه ایشان، موضوع ختم به خیر می‌شد.

در طریقت، رنجش خاطر نباشد می بیار

هر کنورت را که بینی چون صفای رفت رفت
«حافظ»

ذکر خاطره‌ای دیگر ـ در همین مضمون ـ خالی از لطف نیست. جلسه دفاع رسالهٔ دکتری یکی از همشهریان قزوینی‌ام بود و حضرت استاد، ظاهراً به عنوان داور تشریف آورده بودند و موضوع رساله بررسی تأثیر شاهنامه فردوسی در خمسه نظامی گنجشای ـ و در حین صحبت‌های دانشجو در دفاع از رسالهٔ خویش، ناگهان استاد مصفا با همان خشم و عصبانیت آنی، چند ورق ـ حدود بیست صفحه ـ از رسالهٔ دانشجو مذکور را از بَیخ کنده و پاره پاره کردند و گفتند: شما چه حقی داری در دفاع از فردوسی، به نظامی توهین کنی و نظامی را اینگونه نقد کنی؟ (قریب به مضمون). دانشجودی مشرف به دکتر شدن، آنچنان متأثر از این حرکت ناپوارانه شد که او هم فوراً در تأیید نظر استاد، همان اوراق را از نسخه نزد خویش بر کند و پاره کرد و همین کار زیر کانه موجب نجات او گشت و موضوع ختم به خیر شد.

چنانچه بخواهیم از میان استادان دانشکده ادبیات دانشگاه تهران (گروه زبان و ادبیات فارسی)، حتی به عدد انگشتان یک دست بر شماریم که به واسطه ویژگی‌های منحصر به فرد خویش، هر یک به نوعی معروف و مشهور شده‌اند؛ حتماً استاد مصفا در این عدادند. شاگردان مصفا، شیفتهٔ شهامت و شجاعت ایشان بودند. مصفا علیرغم بعضی دیگر از استادان که به زور کثرت عکس‌های گونه‌گون و تبلیغ رسانه‌ای، شهرتی به هم زده‌اند و هنوز هم عطش شهرت بیشتر در حرکات و سکناتشان مشهود است؛ با بی‌اعتنایی، دستگاه تلویزیون را «جعبه» خطاب می‌کرد و مناعت طبعی ستودنی در قصایدش موج می‌زد. همین‌جا عرض کنم که چنانچه ـ حداقل در نیم قرن اخیر ـ بخواهیم پنج قصیده به لحاظ فرم و مضمون بر گزینیم، قصیده فلسفی بلند و جاودانی او با ردیف «هیچ» در این میانه می‌درخشد:

مردی زشهر هرگز م و از دیار هیچ

سرگرم شغل هرگز و مشغول کار هیچ

از شهر بی‌کرانه هرگز رسیدام

تا رخت خویش باز کنم در دیار هیچ...

کس خواستار هرگز، هرگز شنیده‌اید؟

ای هیچ دیده‌اید کسی دوستدار هیچ؟
قزوینی‌ام بود و حضرت استاد، ظاهراً به عنوان داور تشریف آورده بودند و موضوع رساله بررسی تأثیر شاهنامه فردوسی در خمسه نظامی گنجشای ـ و در حین صحبت‌های دانشجو در دفاع از رسالهٔ خویش، ناگهان استاد مصفا با همان خشم و عصبانیت آنی، چند ورق ـ حدود بیست صفحه ـ از رسالهٔ دانشجو مذکور را از بَیخ کنده و پاره پاره کردند و گفتند: شما چه حقی داری در دفاع از فردوسی، به نظامی توهین کنی و نظامی را اینگونه نقد کنی؟ (قریب به مضمون). دانشجودی مشرف به دکتر شدن، آنچنان متأثر از این حرکت ناپوارانه شد که او هم فوراً در تأیید نظر استاد، همان اوراق را از نسخه نزد خویش بر کند و پاره کرد و همین کار زیر کانه موجب نجات او گشت و موضوع ختم به خیر شد.

این شعر ابوالحسن علی بن الیاس آغازی شده بود:
راست همچون کبوتران سپید

راه گم کردگان ز هیبت باز

بالاخره، آسمیه سر و آشفته حال، به مقصد رسیدیم. شنیدم شاعری به شعرای دیگر می‌گفت: هر کس از دنیا می‌رفت، ما برایش شعر می‌گفتیم، اگر این هواپیما سقوط

می‌کرد، دیگر کسی نبود که برای ما مرثیه‌سرایي کند!

غرض اینکه، مصفای مهربان «این سرره مرد شریف عالی‌مقدار» در این نیم قرن‌ی که من بنده به یاد دارم، از جوش بصیرت و صفای خویش در رئای اغلب بزرگان و استادان و ادیبان و شاعران، قصیده‌ها سروده است. یادم است؛ با بی‌اعتنایی، دستگاه تلویزیون را «جعبه» خطاب می‌کرد و مناعت طبعی ستودنی در قصایدش موج می‌زد. همین‌جا عرض کنم که چنانچه ـ حداقل در نیم قرن اخیر ـ بخواهیم پنج قصیده به لحاظ فرم و مضمون بر گزینیم، قصیده فلسفی بلند و جاودانی او با ردیف «هیچ» در این میانه می‌درخشد:

مردی زشهر هرگز م و از دیار هیچ

سرگرم شغل هرگز و مشغول کار هیچ

از شهر بی‌کرانه هرگز رسیدام

تا رخت خویش باز کنم در دیار هیچ...

کس خواستار هرگز، هرگز شنیده‌اید؟

ای هیچ دیده‌اید کسی دوستدار هیچ؟
قزوینی‌ام بود و حضرت استاد، ظاهراً به عنوان داور تشریف آورده بودند و موضوع رساله بررسی تأثیر شاهنامه فردوسی در خمسه نظامی گنجشای ـ و در حین صحبت‌های دانشجو در دفاع از رسالهٔ خویش، ناگهان استاد مصفا با همان خشم و عصبانیت آنی، چند ورق ـ حدود بیست صفحه ـ از رسالهٔ دانشجو مذکور را از بَیخ کنده و پاره پاره کردند و گفتند: شما چه حقی داری در دفاع از فردوسی، به نظامی توهین کنی و نظامی را اینگونه نقد کنی؟ (قریب به مضمون). دانشجودی مشرف به دکتر شدن، آنچنان متأثر از این حرکت ناپوارانه شد که او هم فوراً در تأیید نظر استاد، همان اوراق را از نسخه نزد خویش بر کند و پاره کرد و همین کار زیر کانه موجب نجات او گشت و موضوع ختم به خیر شد.

سال‌ها قبل که برای بزرگداشت هشتادمین سال تولّد استاد شهیار، ملازم رکاب عده‌ای از شاعران و ادیبان به تبریز رفته بودیم، در راه بازگشت به تهران، هواپیمای گرفتار «چالهٔ هوایی» و رعد و برق و طوفان و باران شدید، مصداق

سالاها قبل که برای بزرگداشت هشتادمین سال تولّد استاد شهیار، ملازم رکاب عده‌ای از شاعران و ادیبان به تبریز رفته بودیم، در راه بازگشت به تهران، هواپیمای گرفتار

«چالهٔ هوایی» و رعد و برق و طوفان و باران شدید، مصداق

سه‌شنبه ۲۶ آذر ۱۳۹۸ - سال نودوچهارم - شماره ۲۷۴۵۲

ضمیمه ادبی هنری روزنامه اطلاعات

یاد نگاشته ای در گر امیداشت جایگاه علمی و اخلاقی دکتر مظاهر مصفا

صفای مصفا

رفت از دست و افتاد از پای

با همه سرکشی و والاّیی

سوخت لب تشنهٔ مروت و جود

نخلِ با آن بلند بالایی...

چيست پايان کار اهل هنر

درد پیری و رنج بی‌پایی

چيست سودت گر از هنرمندی

پای بر فرقی فرقدان سایی...

گر نیاسوده‌ای دمی از عمر

بعد از این عمرها بیاسایی...

کاستی جان و دل به عشق وطن

تا ده عَز و بظنِ یزایی

تأ دهی روشنی به چشم سخن

سعدی روزگار ما بودی

هم به پیری و هم به نرایی...

ای درینا که قدر تو نشناخت

روزگار، آنچنان که می‌شایی

نه منم آنچنان که می‌بایم

خُلُق و خُوی مرا به وقت حیات

خلق و خوی تو را پس از مردن

داغدار غم فراق تو اند

همچو من لاله‌های صحرايي

چه کند دل به تلخی هجرت

دست بر دست سایم و گویم

ای درینا حبیب یغمایی

شهرهٔ شهر مستی و رندی

(آینده، تیر و مرداد ۱۳۶۳، ص ۲۶۴ – ۲۶۶)

حیف است از مجموعهٔ اشعار مصفا (غزل‌ها و قصیده‌ها) دیوانی پدید نیاید و همین‌جا چشم ما به همت و تلاش جناب میلاد عظیمی است که این امر خطیر را به عهدهٔ توفیق خویش، جلوه‌گر سازند. صحبت از شهامت‌ها و شجاعت‌های حضرت مصفاست. اینکه مصفا استاد حمیدی شیرازی را در شعر و شاعری برتر و بهتر از ملک‌الشعراي پهلار اعلام کنند که بنده هم عرض می‌کنم: جانا سخن از زبان ما می‌گویی!

***

تأکید بر بیان مطلبی را مجدداً در اینجا لازم می‌دانم. اینکه بخصوص در بین استادان و ادبا و شعرای سدهٔ اخیر، بعضی به زور تبلیغ و عکس‌های گونه‌گون و به قول استادم حضرت زرتین کوب به برکت «تقدّهای پساقویی» شهرتشان بسی بیشتر از موجودیت‌شان بوده است! (اجازه بدهید نام نبرم) و عکس این قضیه اینکه برخی موجودیت‌شان بسیار بیشتر از شهرت‌شان است. من مصفا را مصداق این مدعا می‌دانم. مردی که بی‌دعا و آرام زیست و بی‌دعا و آرام از میان ما رخت بر بست و به سرای باقی شتافت. چنانچه روزی حقیقت، جای واقعیت‌های کاذب را بگیرد و به قول معروف، حق به حقدار برسد، صفای امثال مصفا، جلوه‌گرتر می‌شود: روزی که بر من و تو وز باد مهرگان

آنکه شود پدید که نامرد و مرد کیست

مدح و ذم گفته‌ای به شیوایی

مدح یا ذم کنم چه فرمای...

داغدار غم فراق تو اند

همچو من لاله‌های صحرايي

چه کند دل به تلخی هجرت

دست بر دست سایم و گویم

ای درینا حبیب یغمایی

(آینده، تیر و مرداد ۱۳۶۳، ص ۲۶۴ – ۲۶۶)

در ادامه بیان شهامت‌ها و شجاعت‌های حضرت مصفا، قصه ماجراهای او با مرحوم استاد فروزانفر، با اینکه بسیار جالب توجه بوده است، اما اجازه می‌خواهم به اشارتی بگذارم و بگذرم. باری با همه دلخوری‌ها و استزادت‌های مصفا و فروزانفر، سال‌ها بعد شهامت و صفای مصفا، در قصیده‌ای از محضر استاد فروزانفر، در حقیقت، حلالیت می‌طلبد و از هجومیه خویش در حق استادش، شجاعانه تیزی می‌جوید و دست و قلم را می‌شکند و می‌گوید:

آن خامه که بنوشت هجای تو شکستم

آن دست که بنوشت به جای تو شکستم

***

جاذبه مصفا آنچنان بود که در نخستین دیدارها، دانشجو را جلب و جذب خویش می‌کرد. علاوه بر باطنی پیراسته، ظاهری بس آراسته داشت و حقیقتاً هر دوطرف سکه وجود او «درست» بود.

نقش طبیعی سترد روزگار

نقش الهی نتواند سترد

از میان شاگردان خلف استاد فروزانفر، معدودی مانده‌اند

که خداوند سلامشان بدارد.

هزار شخص کریم از وجود شد به عدم

که یک کریم نمی‌آید از عدم به وجود

«ادب صابر»

مصفا و شهامت استقبال از مرگ

انسان‌ها معمولاً از مرگ بیزارند و در چشم و دلشان «جان شیرین خوش است»، اما در این میانه، عارفان و وارستگانی، مرگ را با جان و دل، در آغوش می‌گیرند و استقبال می‌کنند. خواننده و شنیده‌ایم عارفانی و عالمانی ربانی برای درک مرگ و آماده شدن برای مردن، در دل گور تنگ رفته، شبانروزی تنها آرامیده‌اند. در غزلیات شمس می‌خوانیم:

به روز مرگ چو تابوت من روان باشد

گمان مبر که مرا درد این جهان باشد...

جنابزمام چون ببینی، مگو فراق فراق

مرا وصال و ملاقات آن زمان باشد

تو را غروب نماید ولی شروق بود

لحد چو حبس نماید، خلاص جان باشد...

حکیم ناصر خسرو فرماید:

پیش از آن ک ت بکند دست قوی دهر از بیخ

دل از این جای سنجیت همی باید کند
(دیوان، ص ۴۰۴)

اما اشتیاق فریدون توللی در استقبال از مرگ، جالب توجه است:

بشتاب و سبکبار کن از ننگ درنگم

دیر شد دیر اندرین گیتی به ناکامی درنگم

تیغ یولادم که گردون کرده گردآلود رنگم...

مرگ شیرین بوسه کو تا چون عروسی خنده بر لب

برمن آرد روی و برهاند ازین زندان تنگم

شهسواران در طلسماتند و زین هنگامه جویان

هر زمانی دلکبی بی‌مایه می‌خواند به جنگم

(شگرف، ص ۵۴)

سرانجام، شهامت و شجاعت مصفا در استقبال از مرگ به منضه ظهور نشست و این استاد عارف که جایگاه رفیعش بر چاک چکامه، همواره جاودانه خواهد ماند، در روز چهارشنبه، هشتم آبان ماه ۱۳۹۸ «بار سنگین تن بر دوش خاک نهاد و در آغوش خواب ابدی آرام یافت» و در زنگاهش تفرش به خاک سپرده‌شد. مظاهر مصفا خطاب به مرگ و فصل پاییز چه نیکو سروده است:

گر به هستی نه ای یارم ای بخت

از بی نیستی یار من باش

گر خریدار من نیستی تو

گر نه‌ای مهربان، مهرگانا

خیز از جای و خون ریز من باش

از تو می‌خواهم ای فصل پاییز

آخرین فصل پاییز من باش

خاطرات اجتماعی استاد امین‌الله رشیدی
در عرصه آواز و موسیقی

يك عمر خاطره

۱۵۷

اخوانیات

دارد نگاه می فروشت ناز دیگر

گوید به عاشق چشم مست، راز دیگر

تا گشت دمساز دلِم یاد تو زیبا

هرگز نخواهم از خدا دمساز دیگر

کُشتی مرا با غمزه‌ها و زنده کردی

در ترگس «افسونگر»ت اعجاز دیگر

زان شب که یادم کردی از راه حجت

بر بام باور می‌کنم پرواز دیگر

با «عطر کیسوی» تو سرمستم که هر شب

دمساز دیگر دارم و طنّاز دیگر

افسانه‌ی «افسونگر»ت شورآفرین است

غوغا به پاکن باز با آواز دیگر

سر تا به پا «من عشقم» و دانم که چشمت

باشد در این ساغر سرا غمّاز دیگر

جز ساز موزونت که شد دمساز «صائم»

بیگان‌ام ای «آشنا» با ساز دیگر

«علی‌اصغر صائم کاشانی»

جوابیه!

صائم، نوائی ساز کن با ساز دیگر

تا من به یادت سر کنم آواز دیگر

شیرین دم و شورآفرینی، آری، آری

«دارد نگاه می فروشت ناز دیگر»

ای جان جان در گلغزلهای تو دیدم

راز دگر، ساز دگر، آغاز دیگر

موسیقی شعر توأم شوری به جان زد

تا برکشم از دل نوا با ساز دیگر

با نعمات مرغ خوش‌الحان کاشان

در آسمان‌ها می‌کنم پرواز دیگر

ای قصه‌پرداز «سخن» بیگانه کردی

این «آشنا» را با سخن‌پرداز دیگر

«امین‌الله رشیدی»

چنین می‌توانم گفت که این، دومین اخوانیه (تعریف و تمجید متقابل و شاعرانه بین دو دوست صمیمی از اهالی

وادی شعر و شاعری) اینجانب است.

اخوانیهٔ اول بین بنده و مرحوم سیدجلال‌الدین افتخارزاده واعط بود که داستان آن در صفحات ۴۷۹ تا ۴۸۳

کتاب «خاطر‌ها... عطر گیسو» ی اینجانب آمده است و این

دومین هم بین من و حضرت علی‌اصغر صائم (مدیر محترم

انجمن دیرپای سخن کاشان) است که نخستین دیدار و

آشنائی ما در جلسه نکوداشت دوست و همشهری مشفق،

حضرت عباس کی‌مشـ ـ مشفق کاشانیـ در سال ۱۳۸۱

در فرهنگسرای کاشان آغاز و به مصداق

ذرة کانسرد این ارض و سماسست

جنس خود را همچو کاه و کهریاست

این آشنائی خیلی زود به روابط دوستانه و صمیمانه در

سطح عالی مبدّل شد و ایشان با لطف و محبّتی که نسبت

به من پیدا کردند، غزل از دل برخاسته اول را که ضمن آن

با استادی تمام، عنوان آلبوم‌های موسیقی بنده را به نام‌های

«عطر گیسو» و «من عشقم» و «افسونگر» در آن گنجیدند

با شاعران امروز

از سیاهه مسیرها تا سی زن

«سجاد گودرزی» متولد سال ۱۳۵۵ است و در دهه اخیر حضور ملموسی در شعر سپید امروز داشته است. تاکنون از وی چهار مجموعه شعر منتشر شده است: «سیاهه مسیرها»، «جنبش تن با کو»، «چل چلی» و «سی زن».

(۱)

انتظار

اسفند پرتب و تاب بود
بر کنده دود
مامورهای شهرداری
آب و جارو می کردند
سر و ریشم را صفا می دادند
من یک لنگ پا در چهارراه ولیعصر می ایستادم
بهار مثل کریس انجل
خرگوش‌های سبزش را از کلاهم بیرون می آورد
و تو
به بهانه‌ی سایه
می‌خزیدی زیر پوست کلفتم.

(۲)

مثل بوی قهوه
پیچید عطر تلخ تو در فضا
انبوه صغیر کش مارهای نر
رها شدند
از کمان لبی
که بر گوشه فنجان روبه‌رو
جا گذاشتی.

(۳)

اردیبهشت باشد
نازنین شمعدانی‌های قرمز و صورتی‌اش را
چیده باشد دورا دور درخت توت
در حیاط
نشسته باشد پشت پنجره
خیره بنفشه‌ها
که دهان شان را باز کرده اند زیر قطرات باران
و تو بی هوا
برگشته باشی از تهران بی دود.

(۴)

آدم‌های بزرگ
دماغ‌های بزرگی داشته‌اند
مثل مصدق
و وودی آلن
من اگر بزرگ نشده‌ام
دماغم جلو ریشم را گرفته است!

(۵)

باد را به پرچم سنجاق کرده اند،
موج را به دریا،
تو را به هر که خواسته‌ای؛
مرا به خاک سیاه...

نگاهی به مجموعه شعر «می ایستم» سروده علی‌رضا پورحسینی

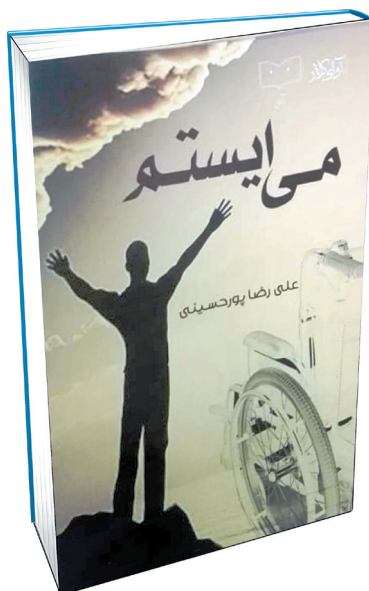
اسماعیل امینی

می ایستم به شادمانی رهایی انسان

مشهور «دوربرگردان» که در تناسب با جاده و رانندگی است، در بیان شاعر، آغازگر تداعی معنایی گسترده‌تر شده و آن اشارت است به نقطه‌های عطف و بزنگاه‌های تاریخی و لحظات خطیر تحول ایام و احوال.

«ابتدای تمام دوربرگردان‌ها»، وعده‌گاه تمام عاشقان و شاعران است. وعده‌گاه تمام انسان‌هایی که وضع موجود را خوش نمی‌دارند و در برابر واقعیت ناخوشایند تسلیم نشده‌اند و منتظر برگرداندن معشوق دلخواه‌شان هستند.

در «برگرداندن» نیز اشارتی ظریف است و آن این است که وضعیت دلخواه، یعنی وصال معشوق، حق انسان بوده است و این جدایی و محصور ماندن در تنگنای ناملایمات، همیشگی نیست. یکی از دوربرگردان‌ها، این گردش نامطلوب را برهم خواهد زد و انسان را از اندوهان جبر و جدایی رها خواهد ساخت. آن روز است که انسان با شادمانی از نوید رهایی از عمق جان فریاد خواهد زد: می ایستم!

شعری جدید

هدیه‌ام می‌کنی!

«شعر» بزرگ‌ترین کشف انسان است برای جنگیدن با جبر و به تخت نشاندن آزادی. برای مقابله با زوال و مرگ خواستنی‌ها و آرزوهای انسانی.

«بزرگ شدن خیلی هم خوب نیست
من که بزرگ شدم
مادر بزرگ رفت!»

علی‌رضا، شعر را خوب می‌شناسد؛ چون بسیار می‌خواند و بسیار می‌نویسد و با حوصله به شعر دل می‌سپارد. این است که فنون شعری در کارهای او به جای آن که خیره‌کننده و ساختگی باشد، چشم نواز و طبیعی است:

«پلک که می‌زنی

سردم می‌شود...»

بیشتر شعرهای این کتاب، همین ویژگی را دارد. وقتی شعر را می‌خوانی، گریبان خیالت را رها نمی‌کند:

«پلک که می‌زنی سردم می‌شود/ آیا این شعر کوتاه، بیانی پوشیده و کنایی است از گرمای مهر در چشمان معشوق یا طوفانی که در لحظات کوتاه فروبستن چشم‌ها می‌وزد؟...»

یا:

«ابتدای تمام دور بر گردان‌ها

منتظرت هستم

می‌دانم

یکی از آنها

تو را به من

برمی‌گرداند!»

این شعر را که خواندم، بلافاصله بیت مشهور حافظ به یاد آمد:

دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نگشت
دائماً یکسان نباشد حال دوران غم مخور
آن وقت دریافتم که معنای نزدیک و

در آغاز کتاب نوشته است:

«تقدیم به بهترین خانواده دنیا مخصوصاً پدر و مادرم که نگذاشتند حتی یک لحظه احساس کنم معلولم!»

«علی‌رضا پورحسینی» شاعر است و کتاب جدیدش به نام «می ایستم»، چندی است که منتشر شده با شعرهایی کوتاه و ساده.

روی جلد کتاب، تصویری است از انسانی که بر کرانه دریا ایستاده و صندلی چرخدارش را کنار گذاشته است. پشت جلد کتاب این شعر را نوشته:

«به احترام سرود ملی کشورم می ایستم

از پله‌ها بالا می‌روم

سوار مترو می‌شوم

من در خواب ویلچری

نیستم!»

علی‌رضا پورحسینی با شعرش که سرشار است از زندگی، توانایی‌هایش را به مصاف محدودیت‌هایش برده و در نهایت نشان داده که توانایی‌های انسان بر محدودیت‌ها غالب خواهد شد. خلاقیت، هنر، دانایی، تلاش، آرزو، خیال، پویایی و عشق و نیز هر آنچه انسان تدارک دیده است، برای مصاف با محدودیت‌های تاریخی، جغرافیایی و زیستی بیانگر تکاپوی انسان است برای رهایی برای برخاستن و ایستادن.

فرقی نمی‌کند که انسان بر بستر بیماری افتاده باشد یا قهرمان میدان‌های ورزشی باشد. نشسته بر ویلچر یا ایستاده بر صخره‌های کوه. هر چه هست، انسان با تمام توانایی‌هایش، در چنبره جبرها و محدودیت‌هاست.

انسان با خلاقیت هنری و با شعر می‌کوشد که قلمرو توانایی‌اش را گسترده‌تر کند و مرز میان توانایی و محدودیت را به نفع این گسترده‌گی، جا به جا کند. شعرهای علی‌رضا پورحسینی در کتاب «می ایستم» گزارش این تکاپوی ارزشمند است:

«کجای این دفتر گمت کردم

که

هر وقت دلتنگ می‌شوم

محبوبم

سید الیاس علوی (شاعر اهل افغانستان)

محبوبم!

اگر مرگ به سراغت می‌آید

کاش به هیأت سل بیاید

به هیأت سرما

نه «حمله انتحاری».

باید وقت داشته باشی

مرور کنی خاطرات را

تنت را

رفتنت را

نه اینکه با پاهای خودت از خانه برآیی

و تنها کفش‌هایت را بیایم در بازار

و دست‌هایت را پیدا نتوانیم

لبخندت را

نگاهانت را پیدا نتوانیم.

با چشم‌های خودم باید

بینم مرگت را

نفس تمامت را

انگشتانم باید پلک‌هایت را

بسته کنند

و گرنه باور نمی‌کنند تا ابد

باور نمی‌کنم...

***

اندوه برکه

احسان قدیمی

شبیبه ابر، از اندوه برکه لبریزی

به لب شکوفه بادام تلخ می‌ریزی

شبیبه اشک در آغوش قطره‌ای باران

نشسته در بگم آفتاب پاییزی

بهار روسری ات روی شانه افتاده

چقدر مثل غزل‌های من غم انگیزی

ببند دور سرت روسری آبی را

که ماه را به سر شاخه‌ها بیاویزی

من آن مترسک تنهای روبه پاییزم

تو آن فرشته غمگین رو به جالیزی

شکوه بر که ای، اما شبیه فواره

دوباره دست به زانو بزن که برخیزی...

انشای یک دانش‌آموز شُرْشُر آبادی

بزرگ‌ترین آرزوی شما چیست؟

بر همگان واضح و مبرهن است که هر کسی آرزویی دارد. همه ما شُرْشُر آبادی‌ها در آرزو داشتن، ید طولایی داریم. بر همین اساس هر شُرْشُر آبادی به تنهایی چندین و چند آرزوی بزرگ و کوچک در دل خود داشت. اما از وقتی که تورقوز آبادی‌ها و روشور آبادی‌ها در دنیا نامی در کردند، ما هم خود آریی را کنار زدیم و دست از آرزوهای جورا جور شخصی خود کشیدیم و متحد و یکدل بر آن شدیم تا فقط یک آرزو را دنبال کنیم: مشهور شدن روستای مان در دنیا.

عصر یک روز گرم و آفتابی، ریش سفیدهای ما در قهوه‌خانه «مشتی‌مندی» جمع شدند تا عقل‌هاشان را روی هم بریزند، بلکه راه و چاره‌ای برای معروف شدن پیدا کنند. هیچ چیز بهتر از معروف شدن نیست. ما که در آن جمع پرشور و پر تعصب کنار پدرمان نشسته بودیم و خدا خدا می‌کردیم شاگرد مشت‌مندی، یک استکان چای دیگر برای مان بیاورد، حواس مان به حرف‌ها بود. یکی از آن گوشه داد زد: «مگر ما چه چیزمان از تورقوز آبادی‌ها و روشور آبادی‌ها کمتر می‌باشد؟»

رئیس شورای روستا از وسط جمعیت گفت: «مش‌قنبر راست

می‌گوید. ما فقط قالی شویی نداریم و روشورسازی. وگرنه بالقوه همه چیز دارا می‌باشیم.»

کربلایی حسن بقال، ته‌مانده چای استکان‌اش را در نعلبکی سرازیر کرد و آن را با تفاله‌هایش ریخت چال دهانش و بعد گفت: «توی دکان من قوه هست. البته فقط قلمی و متوسطش را دارم. بزرگش تمام شده پدرجان.»

پدرمان استکان نعلبکی خالی‌اش را روی تخت گذاشت و گفت: «کربلایی! این قوه آن قوه نیست. قوه دیگری منظور است.» دیدیم که کربلایی حسن بقال چندتا چین به پیشانی انداخت و گفت: «به حق چیزهای نشینده! اینها که چهار کلاس درس خوانده‌اند، چه تاقچه‌بالا می‌اندازند. قوه قوه است دیگر پدرجان. تازه قوه‌های من بهتر از قوه‌های روشور آبادی‌ها و تورقوز آبادی‌هاست. مال من مار کدار است.» «خداوش مُقنی»، عرق‌چین سیاه‌ش را از روی کله کم‌مویش برداشت و در همان حالی که آن را چندبار به زانوش می‌زد تا باقی‌مانده گرد و خاک را از آن بگیرد گفت: «هر قوه‌ای که قوه نیست کربلایی!» «تیرممد» تنها ماست‌بند شُرْشُر آباد تنگ‌گوش کربلایی حسن بقال گفت: «کربلایی! تو که می‌دانی کمرم چند مدتی است که رُسم را کشیده. حالا این قوه‌های مار کدار تو کمرم را چاره می‌کنند؟»

پدرمان چنان چشم غره‌ای به تیرممد ماست‌بند رفت که گفتیم الان است که او مثل ماست‌هایش وارفته از حال برود. «میرزاقابوس» عینک کاتوچویی سیاه‌رنگش را از روی دماغ قوزدارش برداشت؛ باز نه دست، چشم‌هایش را مالید؛ بعد با پُف کردن، غبار شیشه‌های سفید عینکش را گرفت و درضمنی که عینک را روی جایگاه اصلی‌اش مستقر می‌کرد گفت: «حالا شاید بتوانیم با همین قوه‌شورا کاری از پیش ببریم!» پدر مادر آمد و به میرزاقابوس گفت: «پدر آمرزیده! سنی ازت گذشته؛ تو چرا این حرف را می‌زنی؟»

همین که میرزاقابوس دهان کم‌دندان‌اش را باز کرد تا چیزی بگوید، یکی از آن گوشه‌ مجلس با صدای رگه‌دار داد زد: «آی مشت‌مندی! نبات تو دست و بالت نیست؟ به قاعده یک حب هم افافه می‌کند، بلکه این دل‌درمان ساکت بشود.»

• گودرز گودرزی (مجید)

پدرمان سرش را چرخاند و از صاحب صدای رگه‌دار پرسید: «مگر چی خورده‌ای آق‌منصور!»

صدای رگه‌دار همراه با کمی ناله «آق‌منصور» در قهوه‌خانه این‌طور به گوش‌های کنجکاو ملت رسید: «هیچی مُشت‌غیضان؛ بعد از ناهار رفتم سر دیم‌زار و یک‌ساعتی گندم درو کردم. حسابی تشنه‌ام شد. تا جا داشتم خودم را بستم به آب آشبار. به گمانم از آب آشبار باشد.»

پدرمان مثل دانشمند باوقاری رفت توی فکر. آن قدر فکر کرد که چای خورده سرد شد و از ذهن افتاد و شاگرد مشت‌مندی مجبور شد غرزنان عوضش کند. بعد لایه‌لای پیچ‌پچه‌ها گفت: «پیدایش کردم!» ماهمه فکر می‌کردیم که راه علاج دل‌درد آقامنصور را پیدا کرده است. گل از گل آقامنصور شکفت؛ پدرمان پاشد روی تخت ایستاد و دست‌هایش را مانند بال پرند از هم باز کرد و گفت: «خودش است: آشبار شُرْشُر!»

ما دیدیم که همه به هم‌دیگر نگاه کردند و بعضی از آنها زیر سیلی خندیدند. پدرمان که این را دید، با گلايه گفت: «حالا جوان‌ها و جغله‌ها نمی‌دانند؛ شما پیر و پاتال‌های روستا نباید از پادانان رفته باشد که اجداد ما همیشه می‌گفتند که آب آشبار در بهار و تابستان، سنگین می‌شود و باید در استفاده از آن احتیاط کرد.»

ما دیدیم آنهایی که «پیر و پاتال» بودند، به نشانه تأیید سر تکان می‌دادند و قم‌وقول می‌کردند و دیگر نمی‌خندیدند. و ما پیش خودمان غر می‌زدیم پس چرا شاگرد مشت‌مندی، یک دانه چای به ما نمی‌دهد؟ چندروز بعد، نتانیاها - آن عاشق پیداکردن روستاهای بی‌نام و نشان کشور ما - مثل دفعات قبل علاقه‌مندی خود را به بار کنی اعلام نمود و این‌بار هم، بار معروف‌شدن روستای ما را به سرده گرفت و در مجمع سازمان ملل با نشان دادن چند عکس از آشبار زیبای شُرْشُر روستای ما گفت: «جهان تا کی می‌خواهد در برابر فعالیت‌های هسته‌ای ایران سکوت اختیار کند؟ این آشبار را می‌بینید! این آشبار در روستای شُرْشُر آباد در نزدیکی همان دو روستای خطرناک تورقوز آباد و روشور آباد واقع است. این آشبار به‌ظاهر زیبا که در حقیقت مار خوش خطو خالی است، سنگین‌ترین آب‌های دنیا را تولید می‌کند.

رژیم ایران از این آشبار، روزانه صدها هزار لیتر آب سنگین استخراج می‌کند که علاوه بر تأمین نیازهای راکتورهای اتمی خود، بقیه را با نفت‌کش‌های اقیانوس پیما و هواپیماهای آب‌کش به کشورهای تروریست صادر می‌کند.

ما و حکومت‌های بشردوست از سازمان ملل می‌خواهیم در اسرع وقت این آشبار خطرناک و دشمن بشریت را بخشکانند. باشد تا با این کار، قدم بزرگی در جهت صلح و حفظ امنیت جهانی برداشته شود.»

هنوز زمان زیادی از پخش زحمات روستاوستانه نتانیاها نگذشته بود که دیدیم غریبه‌های تی‌شرت به تن و کوله به پشت و عینک دودی به چشم و دوربین به دست است که هیجان‌زده از سر و کول آشبار روستای ما بالا می‌روند و فیلم و عکس یادگاری می‌گیرند. حالا مشت‌مندی قهوه‌چی و شاگردش، وقت سرخاراندن ندارند و قهوه‌خانه یک لحظه هم خالی از گردشگر داخلی و خارجی نیست. دیروز که گذرمان به قهوه‌خانه افتاد، دیدیم که یک نوع خستگی شیرین توی صورت مشت‌مندی نشسته بود. گفت: «باید یک سماور مجلسی و چندتا تخت و دو سه شاگرد دیگر بگیرم.»

بعد با دستمال دورگردش، تری پیشانی و لب‌هایش را گرفت و قدر شناسانه گفت: «مانده‌ام چه‌طوری از خجالت این نتانیاها دریابیم!» الان ما و روستای عزیز ما هم لباس معروف‌شدن را به تن کردیم و ما حالا بسیار سرشناس و مشهور و شاد و خوش‌حال می‌باشیم. ما از این انشاء نتیجه می‌گیریم که نباید خودمان را در بهار و تابستان به آب آشبار ببندیم، حتی اگر از تشنگی بمیریم. این بود انشای ما.

سعید صادقی

متولد ۱۳۵۳ جهرم

کارشناس نقاشی از دانشگاه هنر تهران

مدرس دانشگاه اندیشه جهرم

عضو کاریکاتوربست های خانه کاریکاتور ایران

از فرمایشات ما!

• رضا رفیع

بلندی شب یلدا تکذیب شد!

تترسید، هیچ منبع رسمی حقیقی و حقوقی خصوصی یا دولتی، بلندی شب یلدا را تکذیب نکرده؛ بلکه خود ما کردیم. ما هم که از حیث حقوقی، با این حقوق کمی که می‌گیریم، همچنین منبع رسمی موثقی محسوب نمی‌شویم. البته ما نیز این‌طور نیست که این قضیه را از بیخ تکذیب کرده باشیم، اصلاً و ابداً؛ بلکه منظور ما این است که میزان بلندی و درازی شب یلدا به این شدتی هم که شایع کردند، نیست. از ما بپرسید.

سعدی فرماید:

درازی شب از مژگان من پرس اسنادش هم موجود است.

نقل است که این شب، یک دقیقه بلندتر است؛ اما خدمت باسعادت شما عرض شود، ما اندازه گرفتیم دیدیم که خبر، نسبت به شب قبلش فقط در حد چهار ثانیه بلند تر است. همین! این مطلب را ما از خودمان هم در نیابورسیم. پایه علمی نجومی قرص و محکمی دارد. رنگ زردیم از استاد مسلم این رشته، دکتر ایرج ملک‌پور، استاد نجوم دانشگاه تهران سؤال کردیم. فلذا

نسل امروز همچنین خیال نکند که حالا امشب چه خبر است و هی شب بیدار باشد و چشم انتظار که مگر تمام بشود.

آن چیزی که الان خیلی بلند است، نمودار رشد نرخ بنزین و ارز و سکه و مسکن و خودرو و غیره است که نمی‌دانیم در توضیح و تحلیل آن چه عرض کنیم. بس که در این راستا عرض کردیم، دیگر جز عرض معذرت، چیز تازه‌ای در بساط نداریم. حالا بلند شدن نرخ مایحتاج عمومی جای خود دارد. مثلاً همین شب یلدایی - جوری که در جراید رسمی کشور ثبت و مندرج است؛ البته اگر سیاه‌نمایی نکرده باشند - قیمت انواع تنقلات و میوه‌ها و اصطلاحاً شب‌چره‌های ویژه این شب، نسبت به روزهای قبلش باز افزایش داشته است. البته دستگاه‌های متولی کنترل نرخ بازار تا حدودی حق دارند؛ چون امسال هم باز شب یلدا غافلگیرمان کرد. انتظار نداشتیم این جور زود از راه برسد.

بسته پیشنهادی: حالا ما صحت و سقم درصد افزایش قیمت میوه جات و در رأس آنها هندوانه جات، و ایضاً تنقلات و در رأس آنها تخمه جات، نداریم. درصدش هر مقدار که می‌خواهد باشد. چند درصدی از قیمت را هم رحم و انصاف خود فروشنده جنس به بنی آدم - که اعضای یک پیکرند - مشخص می‌کند. در عین حال ما طبق روال معمول خودمان، راهکارهای پیشنهادی خودمان را در آستانه شب یلدا تقدیم می‌داریم. شما هدیه شب‌چله‌ای حسابش کنید!... تحویل بگیرید:

۱- بی‌خیالی طی کردن: نخبانان قدیم معتقد بودند که یک شب، هزار شب نمی‌شود. خب این افزایش قیمت شب یلدا هم موقتی است. از فردا که شب‌ها کوتاه‌تر می‌شود، زبان گرانی این مواد خوراکی نیز کوتاه‌تر خواهد شد. تخمه و هندوانه که بلانسبت، ارز و سکه نیست که نشود کشیدش پایین به هیچ وجه من الوجوه نقدی یا غیرنقدی!

۲- هندوانه مشارکتی: مشارکت در پاره‌ای جاها خوب جواب می‌دهد. حتماً که نباید سیاسی باشد؛ اقتصادی‌اش هم خوب است. مثل همین پاره کردن هندوانه. اگر وسیع شما نمی‌کشد که مثل قدیم - که جد بزرگ ما گاهی یک خر هندوانه می‌خرد و خالی می‌کرد در خانه - یک هندوانه کامل و درسته بخرد؛ خب با مشارکت همسایه بغل دستی‌تان که او نیز وسعش نمی‌کشد؛ به‌طور مشترک یک هندوانه بخرد. «نصف لی و نصف لک والله خیر الازقین» که گفتند، یعنی همین! الان در اروپا که جزو ممالک به اصلاح پیشرفته هستند، مردمش گاهی یک قارچ هندوانه می‌خرند!

۳- تغییر رویکرد: باز هم اگر توانایی خرید مایحتاج شب‌چله را به هر دلیلی ندارید، به صورتی هدفمند به شمردن جوجه‌های خود بپردازید. امروز، طوری که مرکز آمار ایران اعلام کرده، روز آخر پاییز است. از قدیم الایام که ملت و دولت صبر می‌کردند جوجه‌های مختلف اقتصادی و فرهنگی و سیاسی و... غیره شان را روز آخر پاییز می‌شمردند. به این طریق، شب یلدایی یک دل‌مشغولی سالم برای خودتان دست و پا کردید. شما به این شایعات که عده‌ای از مأموران سرشماری آبخانه ۹۰ هنوز دست‌مزد خود را نگرفته‌اند، گوش ندهید. شمردن جوجه فرق می‌کند. زیر لب نگویید که: برو جوجه!... می‌شنوم، بهم بر می‌خورد.

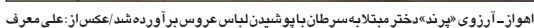
۴- دخالت بانک مرکزی: از مسوولان دلسوز و زحمتکش بانک مرکزی بخواهیم تا یک امروز و امشب را عجلالتاً به عوالم ارز و سکه کاری نداشته باشند و موقتاً متوجه کنترل قیمت هندوانه و تنقلات شب یلدا شوند. بلکه در این اثنا نرخ ارز و سکه هم بهتر شد. و این یعنی زدن دو نشانه با یک تیر. یعنی زدن هر دو نشانه!...

نیم‌و نغز

قاب امروز

www.iranianshistoryonthistday.com

پند بزرگان

باباطاهر عریان

غلامحسین باغبان

[illegible]

٢٤٣٤

	۴		۷			۹		
						۷	۱	۵
					۶		۴	۲
۲		۴					۹	۳
	۷			۸			۶	
۵	۶					۲		۷
۳	۲		۱					
۴	۹	۷						
		۱			۹		۲	

1	4	7	6	8	9	5	3	2
5	3	2	1	4	7	6	8	9
6	8	9	5	3	2	1	4	7
7	1	4	9	2	6	8	5	3
8	6	5	7	1	3	9	2	4
9	2	3	4	5	8	7	1	6
3	7	1	8	9	4	2	6	5
4	5	6	2	7	1	3	9	8
2	9	8	3	6	5	4	7	1

حل ۲۶۳۳

چهل سال پیش در همین روز

صادق قطب‌زاده وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران دیشب ضمن کان لم یکن خواندن رأی دادگاه بین المللی لاهه، اعلام کرد که به کنسول ایران در لاهه دستور داده است به هیچ عنوان رأی دادگاه را دریافت نکند. وزیر خارجه ایران در این زمینه اظهار داشت: همانطور که قبلا نیز گفته شده بود، ما تصمیم یک طرفه دادگاه بین المللی لاهه را کان لم یکن اعلام میداریم، زیرا مسئله گروگان‌ها، بخشی از یک مسئله بزرگتر، یعنی سیاست آمریکا و جنایات شاه مخلع است و هیچ عکس العملی را توصیه نمی‌تواند امر موثر باشد، مگر اینکه به مبانی و علت‌العلایم این مسئله رسیدگی شود.